

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski prečinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 15. novembar 1940
God. XI • Broj 46

RODOLJUBLJE I MORALNA SPREMA U DANAŠNJIM VREMENIMA

Rodoljubiva samosvest i otpornost protiv svakog, spoljnog i unutrašnjeg neprijatelja, odlike su koje nisu vezane ni za kakav naročiti događaj, ili neku neposrednu opasnost. Naprotiv, one treba da stalno prožimaju misao i osećaj čoveka, ako hoće da budu od vrednosti. Svaka borbenost i patriotizam, koja se u tzv. normalnim vremenima napušta, ili se smatra zastarelom, da se udešava „ad hoc“ kad je opasnost već tu, nosi na sebi upečatljiv pečat nečeg veštačkog i ne može da donese ploda.

Najbolji dokaz za to pružila nam je Francuska. Ubedjenje, da su u g. 1918 zauvek otklonjene sve opasnosti, rodilo je iluziju, da je duh rodoljublja, požrtvovanosti i nacionalne solidarnosti postao suvišan, pa da, bez ikakve štete za narod i za državu, može da se da maha ličnim i koteriskim interesima, površnom uživanju i poltronstvu. Desnica se u tom takmičila sa levicom, kao da je rodoljublje odlika, koja nije bitna za jednu naciju, već stvar za nuždu, koja je potrebna da se dobije neki rat, ali ne zato da se izgradi valjan mir.

Istina je, međutim, obratna: RODOLJUBLJE I BORBENI MORAL SU ODLIKE, BEZ KOJIH NIKAKVO BLAGOSTANJE NE MOŽE DA SE IZGRADI I BEZ KOJIH NI NAJČVRŠĆE UTVRDE NE PRUŽAJU SIGURNOST. Kao što su potrebne za stvaranje herojstva na bojnopolju, tako su potrebne da stvaraju junaštva na polju unutrašnje konsolidacije, i u izgrađivanju socijalnih, ekonomskih i kulturnih vrednosti. Narod bez rodoljublja i borbenog morala, ne samo što nije u stanju da vodi rat, ali ni da očuva mir. Svojim rastrojenostima i neotpornošću naprosto izaziva napadače, da ga učine svojim plenom.

Ako je tako u normalnim vremenima, za današnje stanje negovanje rodoljublja predstavlja tako kategoričan imperativ, da, pored spremanja vojne odbrane, to treba da bude glavna briga svake nacije, svake odgovorne i vodeće ličnosti, i svake, zaista svesne organizacije i pojedinca. To utoliko pre, što moralni stav danas tvori organsku celinu sa akcijom oružanih snaga, pa ako unutrašnji elan popusti, onda i najviša junaštva na frontu postaju uzaludna.

Neutralnost je vrlo dragocena, i u današnjim prilikama se ulažu svi naponi, da se ona očuva. Međutim su nezavisnost, neprikosnovenost granica i nacionalna čast još dragoceniji pa zato još veće napore treba posvetiti nastojanju, da se oni odbrane. A to se može postići samo onda, ako je moralom nacionalne otpornosti prožet svaki pojedinac, počevši od najviših faktora, pa do najnepoznatijeg deljaka i radnika.

Postoji danas više država, koje se nalaze u neposrednoj blizini zaraćenih strana i koje su prema tome, izložene povredama neutralnosti. Čitava istorija Švajcarske predstavlja n.p.r. neprekidan napor za očuvanjem neutralnosti između četiri velike sile. Nikada Švajcarska nije imala ni na kraj pameti da osvaja tuđe teritorije, pa je zato i njeno naoružanje bilo minimalno. Ali ni u tim, najidličnijim vremenima, zemlja Viljema Tela nije popuštala da kod svojih građana, koji su posve različitih narodnosti, jezika i vere, izgrađuje što jači osećaj švajcarskog rodoljublja i morala; — što u najvećoj meri čini i danas. Ne samo što je do maksimuma usavršila svoje naoružanje, nego je i duh unutarnje kompaktnosti i odlučnosti obu-
zeo ceo narod, bez ikakve užurbanosti da svoje oporbane ustanove i tradicije zameni sa bilo kakvim ideologijama, sa leva ili sa desna.

Kao što materijalno naoružanje ne vredi, ako se provede tek onda kad je opasnost tu, tako je i sa izgrađivanjem unutrašnjeg morala. Nikakvim obzirima za volju ne može se taj rad zanemariti, jer borba za samoodržanje nije uperena apriori ni protiv koga, već jedino protiv onoga, koji tu samoodbranu ugrožava. A samoodbrana je najosnovnije pravo svakog naroda i čoveka! Švajcarska je n.p.r. učinila kraj svim propagandama na svojoj teritoriji, pre no što su došle u položaj da joj postanu opasne, sma-

Apel Nj. Kr. Vis. Knekinje Olge za zimsku pomoć

Pod predsedništvom Nj. Kr. Vis. Knekinje Olge, osnovan je Akcioni odbor za zimsku pomoć Kraljevine Jugoslavije. Sa osnivačke skupštine akcionog odbora izdala je Nj. Kr. Vis. Knekinja Olga proglas, upućen celom građanstvu Kraljevine Jugoslavije, u kome se nalaze i ove značajne reči:

»Zima se približuje. Setimo se onih za koje zimski dani i večeri nisu uživanje nego patnja. Svetu koji s brigom čeka zimu, bez tople odeće i ogreva, možda bez hleba, treba svi da pri-
tekemo u pomoć. Ne bi se smelo dopustiti da ijedna porodica dočeka zimu sa strahom za svoj opstanak. Obraćam se svima građanima i građankama naše prostrane Otadžbine sa ap-
pelom da olakšaju siromašnim svirepost i bedu zime.

Akcija za zimsku pomoć ispunila svoj zadatak samo onda ako joj se pridruži svaki građanin naše zemlje čiji je život obezbeđen. Učiniti da siromašni ljudi, nezbrinute majke i deca, ne dodu preko zime u opasnost, to je ispuniti građansku dužnost i odužiti se svojoj savesti.

Nj. Kr. Vis. Knekinja Olga na koncu apeluje na sve ljude dobre volje i prave rodoljube, da se okupe oko zimске pomoći i da ukažu pomoć sirotinji svih naših gradova.

Jugoslovensko sokolstvo preporuča najtoplije svima svojim jedinicama i čitavom članstvu, da se u što većem obimu odazovu ovom plemenitom i vrlo potrebnom apelu Nj. Kr. Vis. Knekinje Olge!

Akademija Sokolskog društva Karlovac

Sokolsko društvo Karlovac priredilo je prethodne nedelje svečanu akademiju u proslavu oslobođenja, na kojoj je pred punom sokolanom izveden raznovrstan program, sastavljen od 11 biranih tačaka, od kojih su se napose svi-
džele narodne pjesme i plesovi, izvedeni od djece i naraštaja, te živa slika »Sloboda« od Gundulića kao i razne simboličke vježbe. Preko 50 lica izvođača programa bili su nasrdačnije pozdravljeni.

trajući da, baš u interesu neutralnosti, može da trpi samo jednu propagandu, i to svoju!

Tako su postupile i partije. Niti su se rasturile, niti su obustavile rad; ali je njihova delatnost usmerena u takmičenju, KO ĆE POSTATI ZASLUŽNIJI ZA ODBRANU ZEMLJE, pa da tim putem osiguraju sebi i ugled i izb-
ornike i vlast.

Kao što niko ne može jednom narodu da nametne zahtev da ostane nezaštićen, ili da mu zameri što drži voj-
sku, tako niko ne može da mu nametne ili da mu zameri, što se i moralno sprema. A ako mu to zamera, znači da mu ne želi dobro i da tu moralnu spremu smatra faktorom, bar tako važnim kao i tehničku. SVESTAN NAROD TREBA DA POVUČE IZ TOGA ZAKLJUČKE, PA DA I SAM TU MORALNU SPREMU VISOKO CENI!

Прољеће 1941 године и Соколска Петрова Петољетка

Прикупљање плодова са петогодишњег напорног соколског рада

Признајем унапред да је на-
слов чудноват, и с правом ће
се многи упитати: па добро
какве везе има прољеће са Со-
колском Петровом Петољетком?
Какве везе има једно обично
прољеће са једном акцијом ко-
ја се смишљено и плански из-
води више од четири године у
сваком годишњем добу; кад
сунце жеже и кише падају,
кад су сљежне мећаве и кад
природа добија своју младенач-
ку боју после зимског сна? На
концу, зашто везивати идуче
прољеће са СПП, кад пред со-
бом имамо још читаву јесен и
зиму? На сва ова питања од-
мах ћемо одговорити.

Прољеће идуче године не-
обично је важно! Чак важније је
за С.П.П. него ли минуле 4 го-
дине! Јер, идуче године, с про-
љећа, неколико месеци прије
6 септембра, када се званично
завршава СПП, односно тих не-
колико месеци, остају за сре-
ђивање резултата и успјеха
постигнутих у Соколској Пе-
тровој Петољетки. Свакако да
је то једна новост за наша
схватања, јер сваки зна, да се
с јесени обично обавља жетва
посијане сјетве а никада с про-
љећа! Но, било како било, жетва
постигнутих плодова у С.П.П.
обавиће се идуче године с про-
љећа. У тој грандиозној жетви
учествоваће целокупно југосло-
венско соколство, са свим сво-
јим јединицама и припадници-
ма, дуж цијеле Југославије. Хо-
ће ли свака соколска јединица
односно појединац имати шта
да жање, овис о томе од како
и колико баченог сјемена с њи-
хове стране. Наравно, ако нису
ништа посјали, неће имати
шта ни да жању! Јер жетве без
сјетве нема!

Ето, због те велике жетве
значајно је прољеће 1941 годи-
не! И због те жетве треба од
дана, а не сутра, стално ми-
слити на то прољеће и радити
да би целокупна соколска сјетва
задњих 4 година дала очеки-
вану жетву. Или: да би рано
с прољећа могле све соколске
јединице и сви Соколи Југосла-

вије да изађу пред свој Савез,
чишта образа, ради полагања
рачуна о извршеним завјетима
у С.П.П. И да Савез може, по-
носан на своју организацију,
да плод петогодишњег, сокол-
ског и несебичног дјеловања,
преда своме Краљу и Стареши-
ни о Његовом ступању на сла-
вом овјенчани Престо Карађор-
ђевића.

Хоће ли све соколске једини-
це тај испит успјешно положи-
ти, то је питање на које ће нај-
боље одговорити саме јединице.
Но, благо онима који га поло-
же а тешко онима које на том
испиту падну, јер га неће мо-
ћи више никад полагати. На
концу, како је ко сијао онако ће
и жњети!

Из досадашњих резултата ове
јединствене соколске грађа-
чке акције јасно се види, да се
је много труда и жртава уло-
жило у њено остварење. Уједно
они свједоче о високој свјести
соколства кад је у питању из-
грађивање властите домовине.
То ипак не значи да је све го-
тово и да треба стати. Не зна-
чи ни то да су те жртве и на-
пори свугдје уродили жељеним
плодом. То ће показати идуче
прољеће које се веома брзо
приближава! Потребне су још
многе жртве и многи напори да
се та акција у потпуности о-
ствари и доврши. Нешто ће сиг-
урно остати, јер не би смјело,
— недовршено! С тога је
свих јединица и појединаца
дужност, да ово кратко вријеме
испорије за довршење започе-
тог. Треба да уложи све силе
и сва прегнућа ако жеде да им
савјест буде на прољеће, чиста!

Радови завјетовани у СПП
(они недовршени) треба да се
пуном паром приводе крају.
Они морају бити завршени са
потпуним успјехом, најдале до
идучег историјског прољећа.
Дужност јединица и поједина-
ца, који су се завјетовали а ни-
су свој завјет у потпуности из-
вршили је, да о томе строго во-
де рачуна, ако завјет сматрају
истинском заклетвом Богу, Кра-
љу и народу. А, наш народ до-
бро зна шта значи завјет и за-
клетва, јер каже: Завјетовати
се, а не извршити, — тешки је
гријех и срамота!

Оне јединице, које су своје
завјете извршиле, треба да по-
чну са сређивањем података, фо-
тографија и свега што сматрају
да ће бити потребно за „Исто-
рију радова извршених у СПП“,
коју ће Савез средити идучег
прољећа.

И коначно, без обзира на све,
треба најозбиљније мислити на
Соколску Петрову Петољетку,
приводити крају започете рад-
ве, јер долази историјско про-
љеће 1941 године и велика го-
дина соколског испита.

Сарајево. Кр. Тодоровић

Popodnevno vežbanje članica

Vežbovni časovi članica se obično održavaju uveče, jer je većina sestara preko dana zauzeta. A ima veliki deo članica, koje ni uveče nisu slobodne. To su domaćice, naročito one koje sav posao vrše same, te su vezane za kuću i porodicu, i vrlo im malo vremena ostaje, da bi ga mogle posvetiti sokolskom radu: koja majka i domaćica može napustiti kuću, u vreme kada se muž vraća kući, kada treba pripremiti večeru i decu spremati na spavanje?

Dužnosti domaćice su isto tako važne kao i dužnosti žena činovnica, radnica i drugih zaposlenih izvan kuće. Ovakve sestre će najlakše pronaći slobodnog vremena posle podne, pa to vreme mogu iskoristiti ujedno za odmor i za odlazak na vežbovne časove u sokolanu. To vreme je najzgodnije i za održavanje vežbanja sa mladom decom. Većina dece završavaju školske časove do 17 sati.

Verovatno je, da imamo mnogo starijih članica, bivših prednjačica, koje su popodne slobodne, i koje bi svakako, makar u početku, vrlo rado vodile novo uvedene popodnevne vežbovne časove mlade dece, i vežbovne časove gore navedenih sestara, dotle, dok se nekoja između njih ne bi osposobila da preuzme voćstvo. Na taj način bi se rešilo pitanje pomanjkanja vodnica za mladu decu.

Vežbovni čas ove dve kategorije u početku bi bio zajednički, što bi i za decu i za mamice bilo pravo veselje.

Majke su stalno sa svojom decom, ona se najbolje i najsigurnije osećaju u njihovoj blizini, pa zašto ne bi zajedno i vežbali? — Samo, za takovo vežbanje moramo izabrati primerno gradivo, koga nije teško pronaći. Sestre treba da se užive u dečiju dušu, da same postanu deca, da imaju puno ljubavi za njih. Ta ljubav, to razumeva-

nje dečije duše označiće im pravi put za rad sa decom.

Raspored ovog časa neka je takav, da se izvode razne igre, plešu lakša kola naročito sa pevanjem, primerne različitosti u dvoje (u obliku igara, n. pr. »jahanja«, mamica je »konjič«, lovac i zec i sl.) Posle tog zajedničkog rada podele se na dve grupe, deca rade takmičarske igre, skakanje, primerne vežbe na spravama (puzanja i sl.); članice proste vežbe (razgibanje), strojeve, na spravama, proste grane i sl.

Takav vežbovni čas bi bio privlačan, kako za članice tako i za decu.

Zato, gde god je to moguće i gde za to ima prilike, nastojmo uvesti popodnevno vežbanje za sve one sestre koje nemaju vremena da dolaze uveče u sokolanu.

Elza Skalarjeva

Apel Sokolskog društva Celje-Matica

Letos smo društveno prosvetno delo obogatili z izdajom knjige »Zgodovina Celjskega Sokola«, ki jo je napisal prof. brat Janko Orožen. Knjigo smo poslali vsem večjim društvom v Savezu in je većina knjigo, ki stane 50 din., tudi plačala. Društva, ki tega še niso storila, pa prosimo da knjigo čim prej plačajo, ker je treba poravnati tiskarski račun. Zgodovino bodo prejeli prihodnje dni posamezni bratje in sestre, ki so bili nekoč vključeni pri Celjskem Sokolu, ali imeli z njim kakršnekoli stike. Te prejemnike istotako prosimo, da račun brez odlašanja poravnajo. Delo brata Orožna je bilo v naših listih odlično ocenjeno, zato pričakujemo, da ne bo nikogar, ki bi pošiljko odklonil.

Naša strokovna knjižnica šteje sedaj 509 knjig in brošur, od teh je 443 za članstvo, 52 za naraščaj in 16 za deco. Želimo, da bi se izvršujoče članstvo te knjižnice v večji meri posluževalo. Knjižnica je naročena na vse sokolske liste, na nekatere v več izvodih. V tednu sokolskega tiska bomo skušali pridobiti zopet nove naročnike na naše liste. Zdravo!

Ljubljana je dobila nov Sokolski dom

Sokolsko društvo Ljubljana II osvetilo je prošle nedelje svoj Sokolski dom, koji je jedan od najlepših i najvećih u Sloveniji, a nosi ime Kralja Aleksandra, čija je spomen plaketa također svečano otkrivena. Svečanostima je prisustvovao veliki broj sokola i građanstva, izaslanik Nj. V. Kralja, pukovnik Gladović, predstavnici Bana, predsednika opštine, komandanta divizije itd. Održani su brojni govori, a starešina društva, brat Kocijan Vinko, prikazao je napore oko podizanja doma. U programu svečanosti večeri uzeli su učešća horovi pevačkih društava, članstvo ljubljanskih sokolskih jedinica, glazba 40 pešačkog puka, naši proslavljeni sokolski takmičari i internacionalni prvaci, gimnastičari itd. Veče je završeno pevanjem »Oj, Sloveni!«

Novosagrađeni dom u potpunosti odgovara svrsi. To je jedna od najuspešnijih umetničkih građevina. Unutrašnjost je bogato urešena reljefima, bistama i slikama iz naše slavne prošlosti. Velika dvorana zaprema 310 m², mala 120, a letnja 176 m². Osim toga u domu su brojne prostori je manjeg opsega.

Spomen ploča na grobu Vojvode Koste Vojinovića

Sokolstvo za пострададе у Битољу

Став Савеза Сокола К. Ј. у погледу догађаја у Битољу, као и његов прилог за пострададе у Битољу, који је дошао ПРВИ, у општој кампањи читаве наше јавности у корист пострададе браће, наишао је на најбољи одзив, поготово у соколским редовима. Све наше жупе и јединице приступиле су спонтаној акцији солидарности са тешко погођеним Битољем, а ИЗ СВИХ КРАЈЕВА СЕ ЈАВЉА, ДА СУ СОКОЛСКА ДРУШТВА И ЖУПЕ МЕЂУ ПРВИМА ПОКРЕНУЛЕ ЈАВНУ АКЦИЈУ СА САБИРАЊЕМ, — једнако у Загребу, Београду, Љубљани, Сплиту, Сарајеву и т. д. као и у најмањим варошима и селима. Соколска жупа Загреб упутила је председнику општине у Битољу телеграм, у коме каже, да ће „страдање Битоља бити још јачи потстрек, да збијемо све народне редове у служби Краља и отаџбине“, а сличан телеграм је упутила и соколском друштву Битољ.

У недељу су свечано-стии Соколске жупе Петровград

Соколска жупа Петровград прославиће у недељу, 17. о. м. двадесет-годишњицу опстанка, уз прославу 22-годишњице ослобођења Петровграда, када је тога дана 1918. године, ушло у Петровград, на челу ослободилачких чета, бригадир Драгутин Ристић, сада дивизијски генерал у пензији, који је жупи подарио заставу, а којој ће лично кумовати.

Соколи и грађанство Петровграда припремају свечан дочек гостима, који ће стићи у великом броју из ближе и даље околине, као и из свих јединица петровградске жупе, после чега је благодарење у цркви, а затим свечана седница жупе и делегата свију јединица, са пригодним програмом и освећењем заставе. После подне је соколско село, које ће бити испуњено разноврсним такмама и завршено народним весељем. У 20 сати почеће представа „На леђима јежа“, ратни позоришни комад од Ст. Јаковљевића, кога

Кошарка у Загребу

У недељу, 10. о. м., gostovali su studenti škole telesnog vaspitanja iz Beograda na кошарка utakmici kod prvaka saveza i Jugoslavije: Sokolskog društva Zagreb II. Utakmica je odigrana u bratskom i prijateljskom tonu, na letnjem vežbalištu Sokola II a dala je divan primer lepote i bogatstva кошарке. Pred velikim brojem gledalaca, oko 500, odigrale su kao predigru članice i naraštajke sokolskog društva Zagreb II prijateljsku utakmicu. Posle te utakmice su nastupili gosti iz Beograda, toplo pozdravljeni od publike, a za njima domaći. Goste je pozdravio načelnik sokolskog društva Zagreb II, brat dr. Stan-ko Tončić, koji je u svom govoru izrazio radost, da može u Zagrebu kao prvi pozdraviti studente ŠTV iz Beograda. Prisutan je bio i starešina župe i društva, dr. Oton Gavrančić, sa mnogima članovima župe i društva. Pod vodstvom saveznog sudije br. Marijana Maržana započela je utakmica. Prvih nekoliko minuta redale su se naizmenične navale, i protivnici su merili snage. Došla je do izražaja mirna i lepa igra studenata ŠTV, koji su se dobro držali odoljevajući naletu prvaka države. Prvo poluvreme završilo se rezultatom 16:10, za Sokol 2. Međutim u drugom poluvremenu, došla je do potpunog izražaja rutina, tehnika, i znanje prvaka države, koji su malo preoštro igrali. Momčad, Sokola 2 pokazala je kako treba napadati i pobeđivati. Cela vrsta bila je dobra i ujednačena, no ipak su svojom igrom i mirnoćom u izvođenju akcija isticali se braća Kovačević Zlatko i Arnerić. od studenata ŠTV opažalo se, da još nemaju dovoljno rutine u utakmicama, ali vrsta je bila vrlo dobra i ujednačena, te je dala do sada najbolju i najlepšu igru. Vrsta je mnogo napredovala od prošlog susreta u tehničkom pogledu, a naročito se isticao smišljenim akcijama i sigurnošću br. Milan Kobali. Konačni rezultat bio je 42:21 za Sokol II. Posle utakmice priređeno je u čast gostiju društveno poselo. Cela priredba bila je na visini u organizacionom i svakom drugom pogledu, a sama igra mogla je da zadovolji svakog stručnjaka.

Marijan Maržan

izvode članovi dramskog otkosa Sokolskog društva.

Соколство Петровграда позива сву браћу и родољубиву јавност да узме учешћа на овој националној и соколској свечаности.

Najslavniji pobednik na olimpijskim igrama staroga veka

(Svršetak).

Jednom prilikom, kao slušalac, učestvovao je na jednoj debati filozofa. Za vreme debate čulo se mnogo sumnjivo kvrcanje, dok su svi posle sa zaprepašćenjem primetili, da je jedan stub nosač popustio i da se ruše tavanice. Milon je brzo skočio sa svoga mesta, podmetnuo rame pod tavanicu i sve dotle je držao, dok se dvorana nije ispraznila, pa je posle i sam, sa jednim skokom, izbegao sigurnu smrt.

Uživao je u tome, da se našali sa svojim prijateljima. Jednom prilikom stao je na, zejtinom premazan disk, i pozvao prijatelje, da ga odgurnu sa diska. Jedan ga vukao, drugi gurao, treći pokušao iz zaleta da ga pomakne, ali svi pokušaji ostali su bezuspešni. Milon je kao stena čvrsto stajao i dalje na masnom disku. Mnogo se smejao svojim prijateljima, kada su ovi hteli da

mu iz šake uzmu jabuku. Razume se da to nije ni jednom uspeo, ali su se još više čudili, kada je šaku otvorio i kada su videli, da jabuka ni na jednom mestu nije bila ugnuta. Ali neko je ipak bio, ko je to mogao da učini. A to je bila njegova dragana. Njoj se nije mogao odupreti, barem tako pričaju spletke starog veka, koje je skupio Elianus u drugom veku posle Hrista.

Često puta vezivao je žicu oko glave, zatim zadržavao dah, u glavu naterao krv i tako nabrekle žile prekidaše bi žicu.

Kroz ceo svoj život samo je doput se sreo sa čovekom, koji je bio jači od njega. To je bio neki Titormos iz Male Azije. Mnogo je slušao o njemu i o njegovim podvizima, te se rešio da ga potraži i oproba na njemu svoju snagu. Spremio se i otputovao da ga potraži i upozna.

— Ko si, odakle dolaziš i koje

dobro donosiš? — pitao ga je kršni pastir, kad se Milon pokazao pred njegovom kolebom.

— Ja sam Milon, — odgovorio je, — višestruki pobednik na olimpijskim igrama, a rodom sam iz Krotona. Mnogo sam slušao o tebi, pa sam došao da izmerimo snage.

— Neka si mi zdrav, Milone, i rado te primam za gosta. Udi u moju kolebu i zadovolji se onim što imam. Evo ovde je sir, ovde meso, a u onom vruću vino. Mene, znaš, nisu venčali olimpijskim vencem, te i nisam tako čuven čovek kao ti, ali ako želiš, možemo meriti naše snage.

Milon se nije dao dugo nuditi. Dobro se najeo, a kada je isprazio vrč sa vinom, odoše obojica na obalu reke Euenas. Titormos se više nije dao moliti. Zbacio je sa sebe kožuh od kozje kože, sagnuo se, podigao jedan ogroman kamen, metnuo ga na rame i poneo nekih 10 metara i veselo zbacio sa ramena. I Milon je pokušao to da izvede, ali na svoju

najveću žalost nije bio u stanju ni da makne kamen sa mesta.

Zatim je došao na red drugi pokušaj. Titormos je stao u sredinu svog čopora bivola i uhvatio za nogu najjačeg. Bivol je pokušao da mu se otme, ali je Titormos drugom rukom uhvatio i drugog bivola i tako na veliko zaprepašćenje Milona držao u svakoj ruci po jednog bivola jedno kratko vreme.

Milon nije ni pokušao da ovo izvede, već je uzviknuo:

»Oh Zevse, pa ti si nam poklonio drugog Herakla!«

U svojim najboljim godinama — oko 510 — dočekao je da njegova otadžbina stupi u rat, sa mekušnim i lakomislenim susedi-ma sibiriscima. Kroton je mnogo puta odlikovao svog zaslužnog sina Milona, ali sada ga je očekivalo najveće odlikovanje: njemu je bilo povereno voćstvo ovog rata. Milon je zadovoljno primio ovu tešku dužnost i poverenje opravdao, sretno završivši rat za Kroton. Po predanju bio se obukao u lavovsku kožu i sa buzdo-

vanom u ruci pred svojom vojskom prosto gazio neprijetelja. Tako je Milon pored olimpijskih lovorika dobio i večnu ratnu slavu.

Osnovao je i porodicu. Njegovu jedinicu oženio je Demokades, krotanski lekar. Ovaj Demokades morao je biti jedan od najspremnijih lekara onog doba, jer ga je, Darije I, perzijski kralj, pozvao za svog lekara i to je bio prvi lekar, koji je otišao u varvarsku zemlju da svojim znanjem stiče priznanje Heladi.

Tianac Apolonios, koji je svojim životom i radom uspeo da ga uporedo spominju sa Hristom, saopštava nam vrlo interesantne podatke o Milonu. Po Apoloniosu, krotanci su toliko cenili i poštovali Milona, da su ga izabrali za sveštenika boginje Here.

I ovaj, toliko puta vencem slave ovenčan čovek, ipak je tragično svršio svoj život. Glavu su mu već pokrivala sede vlasi, kada je jednom prilikom u šumi svog grada naišao na jedno hrastovo stablo, u kojem su bili udareni klinovi.

ВЕЛИЧАНСТВЕНЕ НАРОДНЕ И СОКОЛСКЕ СВЕЧАНОСТИ У ТОПЛИЦИ

У недељу, 10. новембра, одржане су у Топлици веома значајне соколске и националне свечаности, у част и славу херојских жртава и подвига Топлице. Народ је запалио свеће и помолио се за жртве многобројних хероја и јунака палих у времену привременог робовања, у име идеје наше народне слободе. Поменуто су хиљаде побијених, истакнуте су крваве жртве и страдања од 1918. године која су показала, **ДА НЕ МОЖЕ БИТИ САВЛАДАН НИ ПОБЕЂЕН НАРОД, КОЈИ ИМА ОНАКВЕ ФИЗИЧКЕ И ДУШЕВНЕ ОСОБИНЕ КАКВЕ СУ СЕ ИСПОЉИЛЕ КОД НАШЕГ НАРОДА, ЗА ВРЕМЕ СВЕТског РАТА.**

На свечаностима одато је признање Топлици која је дала ГВОЗДЕНИ ПУК и која је, у јеку непријатељске окупације, подигла устанак и поставила своје устаничке власти у ПРОКУПЉУ, КУРШУМЛИЈИ и другим местима, у знак протеста против одузимања слободе. Уједно, за време трајања свечаности, наглашено је и осетил се пуна озбиљност данашњег времена и данашњих прилика које владају у свету, око нас, а које имају утицаја и на наш народни живот. Воља и чврстина Топличана и данас је остала иста као и у времену Светског рата. Та воља, из које је исковано наше гвоздено родољубље и наши гвоздени укуви, даје снажан морални ослонац у тешким временима садашњице.

Свечаности, посвећене топлничком устанку, изгинулим војводама Кости Војиновићу, поп Димитрију Димитријевићу и осталим многобројним четницима, као и хиљадама мушких и женских невиних жртава, одржане су у селу Гргурима, код гргурске цркве, на месту где се жиге војвода Коста Војиновић и његови храбро изгинули четници, и у селу Барбатовцу, где је барбатовачка сеоска соколска чета подигла свој велики и веома укусан соколски дом.

Свечаности су отпочеле још у суботу увече, бдењем у цркви барбатовачкој. Бденију, поред месног и околног свештенства, присуствовао је и владика нишки г. др. Јован. Поред сељака који су испунили сеоску цркву, бденију је присуствовала и делегација Соколског савеза на челу са замеником савезног старешине, братом архитеком Миланом Милићем. Савезну делегацију на топлничким свечаностима сачињавали су, још и брат др. Милорад Драгић, Јован Бакић и Душан Живковић, чланови савезне управе.

После бденија, у црквеном domu приређена је народна вечера, на којој је дошао старешина сеоске Соколске чете Барбатовцу, брат Илија Симић који је уједно претстављао централну личност у приређивању свих ових свечаности, и чији старањем је подигнут споменик

Кости Војиновићу у Гргурима као и соколски дом у Барбатовцу. Поздрављајући сакупљене, брат Симић нарочито је истакао херојске жртве Топли-

чана и њихово данашње пожртвовање, те вољу коју показују при вршењу свих својих данашњих војних дужности, као и у добровољним напорима да се подигне споменик топлничким јунацима и соколски дом у Барбатовцу. Брат Симић је истакао, да наше православне владице учествују у свима народним пословима, па тако и у соколском раду.

На ове речи владика г. др. Јован рекао је да соколски рад на селу претставља врлину и понос нашег народа и да православна црква са симпатијама прати соколски рад. Данас је нарочито потребно, рекао је г. др. Јован, да се цео наш народ сложи. У светосавској цркви ће народ увек наћи старе претставнике искуства о народним потребама. Топличани су увек показивали љубав према отаџбини и способност за жртвовање. И данас је потребна њихова храброст, оличена онако славно у њиховом гвозденим пуку.

Откривање споменика Кости Војиновићу у Гргурима

У недељу ујутру, отпочеле су свечаности у селу Гргурима, код гргурске цркве. Испод Јастребца и на домаку Копанника, ово село претрпело је 1918

Војвода Коста Војиновић

г. страховита страдања. Тадашње окупаторске власти извеле су становништво у суседно село Барбатовца и спалили цело село, до последње куће. Слична страдања претрпела су и суседна села: Коњува, Вишесело, Музач, Рашице, Кутловац и друга села Топлице, која су чеговала и штитила војводу Косту Пећанца, Косту Војиновића и поп Димитрија Димитријевића, и чији су сељаци сада дошли, да хладног и снежног новембарског дана присуствују свечаностима освећења споменика жртвама.

Приближујући се од Барбатовца ка Гргурима, посматрајући чуку Каљај, на којој је рањен војвода Коста Војиновић и посматрајући забране око гргурске цркве, у којима су страшне муке препатили, не само четници, већ и многобројни сељаци и разговарајући са сакупљеним сељацима, чуо сам ка-

рактеристичне речи једног 18-годишњег сеоског младића и члана сеоске Соколске чете из Барбатовца. Ове речи достојне су да буду забележене. Тај млади соко, Родољуб Поповић, у разговору о жртвама и паљењу села Гргура, рекао је: „Знаш, сваки мора понешто да жртвује и да пати. И сада неко за нас гине и ми то морамо да поштујемо. Ако треба, и ми

Војвода Димитрије Димитријевић

ћемо морати да патимо.“ У овим речима лежи сав смисао топлничког устанка и нашег општег народног јунаштва и жртава.

Свечаности у Гргурима отпочеле су архијерејском службом у гргурској цркви. Службу је служио владика нишки, г. др. Јован уз асистенцију свештенства. Поред многобројног народа из Топлице служби су присуствовали претставници нашег Соколског Савеза, војске, четника и других националних организација, са соколима из Барбатовца и Гргура, као и са соколима са територије Соколске жупе Ниш.

После архијерејске литургије извршено је освећење и откривање споменика Кости Војиновићу. Око споменика, који се налази у непосредној близини цркве, на домаку повијараца Јастребца и Копанника, налазили су се званични претставници и народ са соколима. Као изасланик Њ. В. Краља присуствовао је г. Анта Стошић, дивиз. генерал и помоћник команданта армије у Нишу. Претседника владе заступао је г. Сава Микић; министар војске и морнарице г. Јован Анимовић, бриг. генерал. У име београдске општине присуствовао је потпретседник брат Лазар Костић, старешина београдског сокола 2, са директором општег одељења, г. Божићем Павловићем. Удружење резервних официра и ратника заступао је г. Тома Богдановић, а Удружење Топличана у Београду било је заступљено са својом управом, на челу са претседником г. Миланом Стојановићем. Београдски пододбор рез. официра и ратника заступао је г. Душан Шијаки. Поред делегата Соколског савеза, налазио се и члан савезне управе и старешина Соколске жупе Ниш, брат Радован Димитријевић. Освећењу споменика присуствовали су и многи четници из Прокупља, Блага и других места, са војводом Костом Пећанцем и старим протом Добричанином. Бана моравске бановине заступао је г. Љубиша Митровић. По највишем налогу,

на свечаности откривања споменика послата је са Опленца и ратна застава II Гвозденог пука, праћена четом војника. Око споменика, иза војне музике, и уз заставу 2 пука, биле су развијене соколске и четничке заставе. Даље, око споменика било је постројено сокољство, ђаци основних школа, четници и народ.

После извршених молитви, брат Илија Симић, старешина Соколске чете и парох у Барбатовцу, одржао је веома леп говор, своцирајући велике моменте из рада Косте Војиновића, а нарочито борбе на оближњој чуки Каљају и у забрану драгушке цркве. Два батаљона непријатељске војске кренула су на Косту Војиновића. Коста је, са бомбом у руци разбио ланац непријатеља. Непријатељ је био поражен. Али ускоро Коста Војиновић пао је, 17. децембра 1917, код воденице у гргурској реци. Опкољен са свих страна, већ рањен, последњи метак пројурio је кроз своје слепоочнице. Сви су његови четници пали. Општина гргурска одржала га је. Није га издала, и ако је цела била попаљена: Међу непријатељима, рекао је даље брат Илија, било је и добрих Словена. Њима поручујем: И преко ових гробова пружићемо руке за добру будућност Словена на Балкану! Али морамо бити на опрезу. У овим тешким данима, и пред овом костурницом, ми се свечано заветујемо да ћемо, попут Косте Војиновића и других храбрих Топличана, бранити своју слободу. Топличани су захватили Њ. В. Краља на послатом изасланику, као и министру војске и морнарице, и осталима. Војска је наша изада и поуздање!

Говор брата Симића пропраћен је усклицима у славу изгинулих и са „живео Краљ! живела војска!“

После тога, генерал г. Анта Стошић, открио је споменик речима:

„У име Његовог Величанства Краља Петра II, у име Његовог Краљевског Височанства Кнеза Намесника и у име целог Краљевског дома откривам споменик топлничким херојима. Нека овај споменик служи као пример потомцима, како се служи Краљу и како се брани отаџбина!“

Споменик је подигнут у облику великог бронзаног попрсја Кости Војиновићу, које се налази на високом мермерном постаменту. На споменику утиснут је лик четника и свештеника Димитрија Димитријевића. Испод споменика смештене су кости изгинулих четника, са војводом Војиновићем. Ове кости пренео је брат Илија Симић са гробља, где су пре тога лежале.

После откривања споменика, владика др. Јован извршио је освећење четничких застава. Величајући у своме говору херојска дела топлничких јунака, г. др. Јован између осталог рекао је:

„Још у доба Немање и Светог Саве, Топлица је играла значајну улогу. Овде је била колевка српске државе. Ту је радио Свети Сава. А у манастиру Св. Богородице у Куршумлији живела је мајка Св. Саве. И

Био је и сам љубопитљив колико је у њему остало од оне дивовске снаге, те се решио, да ће из стабла извадити клинове и својом снагом покушати да стабло расцепи. I за чудо! Толико је снаге још имао, да повади клинове из дрвета, али љилavo стабло ослободено од клинова брзо се склопило, а у расцепу осталоше обе руке и једна нога Милана. Узалуд се Милон мучио да се ослободи шкрипца, није му успело. Никогa не беће у близини ко би му помогао, а доживљањем у помоћ скренуо је пањују дивљих звери на себе које су га растргале.

На његов споменик, који је изradio Dameas, највећи епиграмиста, Simonides из Keosa, написао је ово:

Lep spomenik, lepog Milona, koji je nekad pod Olimpom Sedam puta pobedio, a nikada nije pao na koleno.

Zub vremena je sprao natpis, i u prah pretvorio spomenik, ali

divljenje i hvalu savremenika sačuvali su mnogi grčki besmrtnici. Grčki klasici stavili su pred nas kao kristal čistu figuru jednog velikog Grka, koji je bio pravi primer fizičke i duhovne dužnosti, ne samo u Starom veku, već najslavniji olimpijski pobednik svih vremena.

Ilužno bi bilo danas ispitivati i istraživati šta je istina, a šta je mit u životu ovog čoveka, ali ako se nađe neko da posumnja u ove podatke o Milonu, taj odmah neka se seti, da je Novi vek imao nekoliko divova. Za Nemca, Karla Ekenderga (1685—1748), zabeleženo je, da je na svoja prsa stavljao nakovanj težak oko 300 kgr. i da su tu kovači debelu гвоздену polugu kovali. Osim toga bio je u stanju, da гвоздену polugu dugačku 30 cm. debelu 27 mm. savije u spiralu golim prstima. Za Josipa Kolnikera, rodом iz Pasave vele, da je mogao za pet sati pojesti dva manja teleća. Karlo Abs, najjači čovek prošlog stoleća, godine 1881, podigao je na pleća jednog konja — i kao

Milon — nosio ga na kratkoj stazi.

Ali da bi ostali na našem domaćem tlu, naši guslari su opevali mnoge naše junake po snazi i srcu. Mislim da nije potrebno govoriti o snazi Kraljevića Marka, ali ni u današnjici nismo ostali bez pravih predstavnika snage naše rase. Petar Zebić i Marijan Marjanović, junak iz Like, razneli su slavu našeg naroda na sve četiri strane sveta.

A šta da kažemo o našoj seoskoj omladini i o sistematski nesredenoj snazi njenih pojedinaca? Koliko talenata čami u tim redovima, koji bi dostojno umeli i mogli reprezentovati našu rasu? Možda će ipak doći vreme, da se iz ovih redova regrutuju i sistematski spremе naši olimpijski izabranici, pa da i mi na utakmicama velikih naroda zauzmemo dostojno mesto.

Mirko Mihalđić

додније, у доба Немањина, То-
плица је вршила важне задатке.
Али највећу улогу одиграла је
Топлица у времену светског ра-
та. У томе добу, када је цела
стањина била поробљена, овде
су Топличани прогласили сло-
боду. И данашње живе генера-
ције несмеју изостати из њи-
хових херојских подвига. Заве-
тујемо се на храброст, да ћемо
чувати отаџбину и народ. Жи-
вео Краљ! Живела Југославија!"

Говори четника, сокола и осталих претставника

После тога говорио је војво-
да **Коста Пећанац**, који је ста-
јао 1917 године на челу то-
пличког устанка. Војвода Пе-
ћанац одао је дивним речима
пошту своме другу Кости Воји-
новићу. „Без смрти, рекао је
војвода Пећанац, не би било
вредно ни живети. Коста Воји-
новић, млад и бујан, дао је свој
живот за отаџбину. То је за-
ста највише, што човек може да
учини. Уједно нека је слава и
свима осталим изгинулим: чет-
ницима, устаницима, мајкама, же-
нама, сестрама и деци њиховој!
Ко се плаши смрти нека и не
улази у четничке редове! — ре-
као је војвода Пећанац, преда-
јући освешћену нову четничку
заставу Четничком пододбору
из Прокупља. **Г. Милан Дрље-
вић** примио је ову заставу ре-
кавши, да више воли слободу,
но што се плаши смрти. Туђе
не тражимо, своје не дамо, ре-
као је г. Дрљевић.

После тога свештеник г. **Ми-
хајло Поповић**, као дародавац,
на исти начин предао је ново-
освешћену заставу четницима из
Блаца, на коју је ударен спо-
мен-клинац Краљевског наме-
сника, г. **Раденка Станковића**.

Затим је извршено полагање
венаца на споменик. У име Са-
веза сокола К. Ј. венац су по-
ложили савезни делегати. Брат
Миливоје Смиљанић, уз полага-
ње венаца, рекао је:

„У име Савеза сокола полаже-
мо данас овај венац на костур-
ницу и код споменика Косте
Војновића и његових храбрих
другова, палих за част, слободу
и величину наше земље. Овде,
пред спомеником, ми Соколи!
заветујемо се да ћемо сви за-
једно вршити своје дужности
према Краљу и отаџбини, верно
као што је то вршио и Коста
Војновић са својим друговима.
Нека је слава и хвала јунацима
и изгинулима, и нека живе да-
нашњи хероји Топлице!"

Ове речи прихватили су сви
присутни: околним гудурама од-
јекивала је палба, а војна музи-
ка интонирала је државну хим-
ну.

На ове речи брата Смиљани-
ћа музика је интонирала словен-
ску химну „Ој Словени".

Г. Светозар Урошевић поло-
жио је венац у име Бранилаца
Београда, а у име Удружења
рез. официра и ратника, г. **Тома
Богдановић**. Осим тога венац су
положили и пододбор четника
из Блаци, Куршумлије, Ниша и
средњини одбор четника из
Београда.

У име удружења Топличана
из Београда говорио је прег-
седник удружења, г. **Милан
Стојановић**, а брат **Илија Си-
мић** је предао споменик на чу-
вање парохиу Гргурском.

Освећење Соколског дома у Барбатовцу

После завршеног освећења,
сви присутни отишли су у сусед-
но село Барбатовца. Ту је по-
дигнут веома леп и велики со-
колски дом, који претставља та-
кођер један од достојних спо-
меника топличким херојима. Дом је
посвећен некадашњем барбатовачком
парохиу и коми-
ти, попу **Димитрију Димитри-
јевићу**, са натписом: „Сокол-
ски дом поп Мите Комите".

Владика нишки, г. др. **Јован**, са
свештенством извршио је освеће-
ње новог соколског дома, након
чега је пред многобројним наро-
дом одржао велики говор. Сокол-
ски дом у Барбатовцу, рекао је
владика, служиће не само телес-
ној култури, већ и духовној кул-
тури, коју соколство носи својим
националним и просветним ра-
дом. Соколство у овоме погледу
одговара нашим народним по-
требама и соколски дом у Бар-
батовцу биће достојан споме-
ник Топлице, који ће стајати у
служби оним истим идеалима,
којима су служили хероји То-
плице.

Затим је брат **Јован Бакић**,
савезни секретар, честитао Бар-
батовцу на подизању овако ле-
пог дома, у име соколског Са-
веза и у име соколске жупе
Ниш. Изразио је веру, да ће
овај дом претстављати кулу све-
тлости соколског, националног и
просветног рада Топлице.

Брат **Илија Симић**, стареши-
на соколске чете и парохи у
Барбатовцу захвалио се при-
сутнима, као и свима онима, ко-
ји су допринели да је Барбато-
вац добио овако леп дом. На-
рочито је захвалио на помоћи
Соколском савезу, затим ниш-
ком Црвеном Крсту и бившем
министру г. Стошовићу. Позвао
је затим народ, да долази у
дом, који се освешћује у мугло-
ме времену, али са надом да
ће заиста престављати живи
за добро народа и отаџбине.
„Ми смо завршили подизање

дома, а од данас отпочињемо са
новим радом у њему, на спро-
вођењу соколске мисли и на-
ционалне идеје", — рекао је на
крају брат Симић.

После тога приређен је зајед-
нички ручак. На овоме ручку
епископ г. др. **Јован** наздравио

Споменик Војводи Кости Воји-
новићу у селу Гргурима

је **Њ. В. Краљу**. Затим је го-
ворио и честитао топличанима
брат **Миливоје Смиљанић**, у
име соколског Савеза. Говорили
су и претставници других орга-
низација. У свима говорима о-
свешћала се дубока љубав према
домовини, смисао за лепоту
жртве, коју треба подносити за
слободу земље и народа, са
истим оним етичким узвишењем,
националним осећањима, као и
раније.

На крају су чланови сеоске
соколске чете у Барбатовцу из-
вели сцену „Смрт Косте Во-
јновића". Тиме је завршена
ова велика и значајна нацио-
нална и соколска свечаност у
Топлици.

Др. М. Драгић

НЕМАЧКА И ИТАЛИЈАНСКА ШТАМПА О НОВОМ ПОРЕТКУ

Загребачке „Новости" су об-
јавиле, у броју од 10 новембра,
чланак свог берлинског допис-
ника, у коме се каже: Немачка
штампа, а нарочито „Фелкишер
Беобахтер", посвећују нарочиту
пажњу балканској политици.
Немачки лист мисли, да се по-
литика југоисточних држава
треба уредити овако: Спољна
политика треба да се усклади у
смеру сарадње са осовином;
треба да се проведе ревизија
свих уговора створених пре о-
вог рата, и то на миран начин.
Подручје тих држава треба при-
вредно изградити у аутархич-
ком духу, у склопу немачко-
талијанског привредног простора.

„Фелкишер Беобахтер" је об-
јавио недавно врло запажени
чланак **Алфреда Розенберга** по-
знатог идеолога националсо-
цијализма, у коме се каже:

„Смисао новог националног и
социјалног развоја у свету је у
томе, да одреди животне просторе
великих народа и да истодоб-
но осигура прикључење том про-
стору оних народа, које је суд-
бина с њим повезала. Због тога
се надамо, да ће примити ову но-

ву мисао, свесни да их то спа-
шава од прилика које су већ
пре довеле до страшног светског
рата. На тај начин појам вајско-
политичког суверенитета народа
добива сасвим нови смисао."

Сличне идеолошке чланке об-
јављује и италијанска штампа.
„Ил Пополо д' Италија" је, у
броју од 3 новембра, донио чла-
нак о „хијерархији народа", у
коме каже, да „нову Европу
треба уредити у смислу планова
осовине и изван теорије о јед-
накоправности народа". „Изме-
ћу народа треба поставити нову
хијерархију, која треба да се
базира на демографској снази,
интелигенцији и на способности
за жртвовање. Треба устати про-
тив проповедања о будућем ев-
ропском рају, јер на земљи не
може никад да буде рај. Фа-
шистичка Европа ће бити боља
од данашње, али фашистичка
стварност сутрашњег дана није
везана ни за какве идеологије,
већ једино за нашу снагу, у на-
шем животном простору. Мора-
мо ићи путем који ће нас пове-
сти до цуне надмоћи осовине, и
зато питања граница не смеју
да постану доминантна. Одлуч-

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Соколско друштво у Ђеновићу,
једно од најстаријих у Бoki, које
је дало бројне одличне соколске
раднике у тридесет година опстан-
ка, осветило је соколски спомен-
извор, обновљен у оквиру Петро-
ве петолетке. Овој лепој свећа-
ности присуствовали су бројни од-
личници, међу осталим командант
Boke general г. **Кузмановић**,
председник општине, старешина це-
тинске жупе, брат **Милошевић**, ве-
лики број официра, делегати соколских
јединица из Boke и мноштво наро-
да. Освећење су извршили свеште-
ници obeју вера, gg **Mandić** и **Ми-
лошевић** и каноник **Josip Kraljić**.
Spomen ploču на извору открио
је брат **Gavro Mилошевић** уз при-
годан говор. Говорио је и старе-
шина друштва, брат **Gunzej**. Deца
су recitovale неколико пригодних
pesama, после чега су присутни
krenuli у povorci у Sokolski dom.
Претставници друштва одржали су
konferenciju са старешином жупе,
којој је присуствовао и general г.
Damjanović, одржавши значајан
govor.

Соколско друштво Младеновац,
како је то већ уkratko јављено
у „Sokolskom Glasniku", подићи
ће spomenik ratnicima изгинулим
на Varovnici у прошлом ratu, уз
помоћ seljana и meštana. Spome-
nik ће biti delo umetničke vred-
nosti. На postolju, visokom me-
tar, dizaće се obelisk, visok osam
metara, са dva potporna stupa,
на vrhu са statuom sokola у lete-
ćem stavu, visine и širine dva me-
tra. Model sokola је izložen у
jednoj radnji. Sokolsko друштво
у Младеновцу апелује на родо-
љубиву јавност за помоћ, како
би ово delo pijeteta и duga hrab-
rim ratnicima било што pre dovr-
šeno.

Načelnikство Sokolskog друштва
Sarajevo-Matica, у želji да пове-
ća svoj prednjački kadar, održa-
valo је povremene prednjačke čas-
sove за vodnike pojedinih odelje-
nja, да bi time osposobilo ove за
polaganje друштвених prednjačkih
ispita. Taj sistematski rad nije
ostao bez uspeha. Nedavno су tri
brata са uspehom položila дру-
штвени prednjački ispit: **Branko S.**
Radičević, **Milenko Lalić** и **Vasa**
Tarail и тако су postali novi pred-
pomocnici друштва Sarajevo.

**Соколска чета из Великог Crni-
ћа, друштво Požarevac**, nam јавља:
„Radi просвећивања и širenja so-
kolske ideје у našem selu, које
има svoj велики reon, potrebno би
nam било nabaviti jedan radio
aparat. Ali како nе imamo novaca
за ту svrhu, molimo braću, која
bi bila у mogućnosti да нас po-
mognu radi kupovine, ili да nam
ко pokloni radio aparat, на чему
bi im naše članstvo било najbla-
godarnije."

**Lutarsko kazalište Sokolskog
друштва Karlovac** priređuje gosto-
vanja у јединицама sokolske жу-
pe karlovačke. Vrijedni tajnik жу-
pe, брат **Dočkal**, dao је izraditi
pokretnu pozornicu, čime су ova
gostovanja tehnički posve omogu-
ćena. U sokolskoј četi Turan go-
stovalo је pozorište prvi puta, а
pretprošlu subotu у Ogulinu, pod

ни фактор у садашњој борби је
авиација, а ту не могу да изгра-
де него само велики и индус-
тријски народи, и најбоље расе
на свету. По томе и треба ра-
чунати вредност држава и хије-
јархију народа. Само између
великих народа моћи ће се во-
дити рат. Уместо појма народа,
долази до изражаја појам жи-
вотног простора, који припада
великим индустријским импери-
јама, који су једини позвани да
владају на земљи."

vodstvom braće Fröhlichа и Mrvo-
ša. Uspeh је bio zadovoljavajući.
Sa gostovanjima nastavlja се, јер
је interes kod јединица velik.

**Соколско друштво Blato, на Kor-
čuli**, је 3. novembra prigodom
dušnog dana uputila delegaciju
Sokola, у којој су биле zastupane
sве категорије, да polože vijenac
на mjesnom groblju, с natpisом
на jugoslavenskoј trobojnici: „So-
kolsko Друштво svojim pripadni-
cima".

Prošliх godina Sokolsko друштво
išlo је korporativno, са glazbom
на groblje, али сада је općina за-
branila korporativni nastup. Ina-
če Sokolsko Друштво lijepo napre-
duje.

Соколско друштво Podgorica o-
držalo је 9 o. m. sednicu, на ко-
јој су komemorirane bitoljsке
žrtve. После govora, у којима је
istaknut dubok bol nad udesом
grada-mećenika, poslan је tele-
gram Sokolskom друштву Bitoli,
са izrazima saučesća, а за postra-
dale је doznačeno 500 dinara. U
pismu upućenom том prilikом Sa-
vezu Sokola, Sokoli Podgorice
žele да и ostale sokolske једи-
nice podu тим putem, а Savez
да bude tumač nacionalnog ose-
ćaja sokolstva за mir и slobodu
Otdadžbine.

Dana 9 и 10 novembra gосто-
valo је у Sokolskom друштву Ve-
likoj Kikindi popularno Rođino
pozorište из Beograda, које је
pred неколико stotina oduševlje-
nih gledalaca izvelo велики broj
biranih tačaka, од којих се napo-
се isticao balet male Đurđice Bo-
janić, па gđe Živanović и Vuka-
dinović а у „Pepeļuzi" gg. **Obra-
dović**, **Altarac**, **Dragutinović** и др.
Učesnici су са strane друштва na-
građeni lepим buketima cveća.
Subotnjoj pretstavi prisustvovao
је и старешина жупе Petrovgrad,
brat **Dr. M. Matić**. Najviše zasluga
за uspeh ovih priredaba ima-
ju braća из uprave друштва на čelu
са старешином **Dr. P. Bojanićem**
и **Dr. J. Sremcem**.

**Соколски planinski dom на Po-
horju**, kod Maribora, proslavio
је nedavno prvu godišnjicu. Kroz
dom је prošlo од otvaranja око
4.300 gostiju; у njemu су се vrši-
li razni tečajeви, najviše smučar-
ski. Leti је služio izletnicima за
prenočišta, са 4 udobne spavaони-
ce. Počelo се uređivanjem okoli-
ne doma, па је zasejana trava,
uređena ograda, kuglana, igrali-
šte за odbojku на planini više
doma, који може služiti и за дру-
ге igre. Još се има urediti bazen
и razni prelazi. После завршених
radova dom će у još većој meri
moći да posluži našem članstvu.

**Соколска чета Rajlovac, župa Sa-
rajevo**, извршила је 10 o. m. sveča-
no освешћење spomen-česме у se-
lu Zabrdu, kod Rajlovca, као prvi
zavet у Petrovoj petoljetnici.
Istог dana је otvorena izložba se-
ljačkih ručnih radova. Svečanosti-
ma су prisustvovali delegati go-
tovo svih јединица жупе Sarajevo,
pretstavници vlasti и друштava и ve-
лик broj braće из Sarajeva.

**Соколске чете матичног друштва
Požarevac: Veliko Crniće, Drmno,
Lučica, Prugovo и Poljana**, održa-
le су polugodišnji sastanak у Po-
žarevcu, у prisustvu brojног član-
stva матичног друштва и župског
referenta за rad на selu, brata
Radakovića, који је dao uputstva
за dalji rad. Braća из čете iznela
су stanje у njihovim јединицама,
а prosvetar матичног друштва, brat
M. Marinković, pozvao ih је на
još predaniji rad. Zaključeno је,
да се за tri naredne nedelje obi-
де izvestan broj četa.

Pravna sigurnost je osnov svakog poretka!

Uredbom banovine Hrvatske, kojom se »ovlašćuju općinski odbori i gradska zastupstva, da preispitaju sva darovanja općinskih i gradskih nekretnina, učinjenih različitim društvima iz 6 siječnja 1929 god.«, učinjen je jedan udarac na stečena prava.

Uredba bi se još nekako mogla i shvatiti, kad bi današnja vlast u državi i banovini stanje stvoreno 6. januara 1929 godine smatrala stanjem protivnim zakonima, protivnim pravnoj svesti i pravnom poretku. Ali kad današnja vlast u državi i banovini Hrvatskoj svoju vlast vrši po zakonima iz tog doba; kad upravlja državom i banovinom, onda je to i nerazumljivo i neshvatljivo.

Ako su općinski odbori, koji su birani po zakonima, stvorenim stanjem od 6. januara, javnim glasanjem, izraz narodne volje i raspoloženja narodnog danas, po čemu i kako da to nisu bili i oni odbori, koji su bili birani pre ovih i koji su darovanja činili, a koji su bili birani po istim zakonima i istim načinom kao i današnji. I po čemu su gradska zastupstva, koja su imenovana danas, kao što su bila i ona, koja su darovanja činila, »izraz narodne volje«, a predajna to nisu bila?

Takve postupke treba osuđivati, jer nema nikakve zakonske, a ni psihološke osnove ni potrebe, a stvara nedogledne presedane, koji ni državi ni banovini nemogu biti od koristi.

Sve što je u vezi sa time napisao n.p.r. »Obzor« od 9. oktobra, miriši isključivo na mržnju i na partizanstvo. U članku se veli otvoreno, da su ciljevi pomenute uredbe upereni protiv jugoslovenskih organizacija i protiv sokolstva, a čitav članak je zasnovan na neistinitim tvrdjenjima, da su jugoslovenske organizacije »najveći neprijatelji Hrvata«, da su darovnice iznudene silom, da je novac za zidanje sokolskih domova darivan isključivo na silu, i da su funkcioneri tih društava rasipali novac. Međutim je sve to netačno, jer su sredstva za zidanje domova u velikoj većini davali sami članovi sokola, ili su ih dobili od sokolskih župa i Saveza; a darovnice su učinjene, ne samo zakonito, već i spontano, u vremenima kada su i mnogi od današnjih grlatih protivnika sokolstva, glasali za te darovnice, pa sokolstvo nije krivo ako su oni dočimje presaludumili...

»Obzor«, međutim, nije ni to dovoljno, već traži da se reši »i pitanje imovine onih društava, koja su makar i prividno legalno, prešla u jugoslovenske ruke«. A veli i zašto! Da se imovina tih društava, tobože »da se dade zadovoljština hrvatskom narodnom osjećaju«, ustupi drugim, tobože čistohrvatskim društvima. Gospoda su dakle pronašli i formulu o »prividnoj legalnosti«, kojom mogu da obuhvate šta god im je volja, i da, iskorišćujući prilike, provode svoje želje i nameće. Da li je, međutim, to zdravo, i da li će sve to doneti koristi, to će budućnost pokazati.

Da se htelo ova pitanja rešavati legalno i u istinskom duhu sporazuma, moglo se mnogo toga svršiti, i sokolstvo bi pokazalo da je konstruktivno, u tome kao i u svemu drugom. Ali je g. Vidoni u zagrebačkom gradskom zastupstvu kazao otvoreno svoje raspoloženje: Sa predstavnicima jugoslovenskog sokolstva ne sme se ni pregovarati; njima treba samo oduzeti stadion i ništa više! Taj isti g. Vidoni je međutim baš ovih dana imao raspravu pred sudom, zbog tužbe svih inženjera i arhitekata zagrebačke općine, na ko-

joj g. Vidoni poriče svoje ranije optužbe. Ko zna, dakle, da ne bi porekao i današnje komotno »junaštvo« protiv sokolstva, kad bi se prilike izmijenile... A ipak su mere, o kojima je reč, preduzete samo zato, da se zadovolje »osećaje« ovakvih »autentičnih« Hrvata, kao što je g. Vidoni...

»JUTRO« O SOKOLSKIM DOMOVIMA

Ljubljansko »JUTRO« objavljuje belešku, u kojoj kaže: U Banovini Hrvatskoj je objavljena uredba o opozivanju zaključaka, kojima se autonomne ustanove darivale zemljišta raznim organizacijama. Uredba ide za tim, da se omoguću opštinama da sokolstvu oduzimaju njegove domove i druge instalacije, tamo gde su bili podignuti potporom opština. Među prvima se javio Zagreb, koji ide za tim, da oduzme sokolstvu njegov stadion. Slični zaključci stvoreni su u Varaždinu i Čakovcu, a opština je izjavila, da je pravna nadoknaditi sokolu samo one investicije, koje je društvo platilo iz svojih sopstvenih sredstava. Koliko sitnih duša ima na svetu u velikom vremenu!

M. Bjh.

Соколке стрељачке утакмице жупе Сарајево у Рељевоу

Дана 3 новембра, одржане су наградне соколске стрељачке утакмице на стрелишту Соколске чете Рељево. На те утакмице чета је била позвала око 20 оближњих соколских јединица. За најбоље стрелце је била спремила лијеп број скромних награда, већином соколског значаја и карактера. За ове утакмице, ме-

ник жупе бр. Ружичка, предао је чети Рељево једну ваздушну пушку као награду и сталан дар Соколске жупе, коју је чета освојила на овогодишњим жупским стрељачким утакмицама. Сажетим говором је објаснио циљ стрељаштва у соколству и нагласио потребу за још интензивнији рад на развијању овог

Бр. Ружичка предаје награду стрелцима чете Рељево

ђу чланством оближњих соколских јединица владало је разумљиво интересовање, јер је то био први озбиљнији сусрет сокола-стрелца после успјелих жупских стрељачких утакмица, одржаних концем септембра у Сарајеву. Међутим, киша која је падала током цијеле недеље одбила је многе такмичаре, тако да су ове утакмице одржане у мањем обиму.

Овим утакмицама присуствовали су: кум четне заставе Командант 2 вазд. пука,

изасланици Соколске жупе браћа: начелник Ружичка, тајник Савић и реф. стрел. отсека Станојевић, те целокупна Управа чете, са чланством. Такмичило се је у свему 73 члана и нараштајаца те 4 чланице друштва Сарајево Матица, које су дошле са својом начелницом с. Милицом Обрадовићевом.

За вријеме такмичења, Начел-

вештва. Похвалио је чету у Рељево, указујући на њу као примјер осталим јединицама у развијању стрељаштва. Старешина чете, бр. Илић, захвалио се Жупи на дару и казао да је његова чета поносна на тај дар. Затим је реф. стрел. отсека жупе, брат капетан Станојевић са неколико топлих ријечи поздрављивши успјешан рад чете Рељево у стрељаштву. Ова скромна соколска свечаност, којој је присуствовало мноштво сеоског свијета из мјеста и велики број сокола, завршена је спонтаним поклицима Њ. В. Краљу, војсци и Југославији.

Најбољи резултат тога дана постигао је бр. Радослав Капор, члан чете Рељево. Међутим, пошто су се сви чланови чете Рељево, организатора, такмичили ван конкуренције, I награду добио је брат Богојевић Николић, II бр. Поповић Живко, III бр.

ИЗ Ч.О.С.

Соколско друштво Валашке Мезиричи (Моравска) прославило је јубилеј свога просветног рада довршењем 1000 позоришних претстава свих врста међу којима су биле и опере, оперете, драме.

У Чешкој, год. 1939 било је изграђено 34 нових соколских домова са вежбаоницама и осталим просторијама. Године 1938 соколске домове имало је 609 друштава а на дан 31-XII-1939 њихов број доспео је на 643.

Жупа Тиршова у Колину одржала је школу новинарске службе са 49 слушалаца од којих је 10 било сестара. Предавања је држао 5 искусних, стручних говорника.

На утакмицама за првенство Чешкоморавске у »одбојци« чланова, првих 8 места заузеле су соколска друштва. Најбољи од њих је Сокол Височани (Праха) који се пуна два часа борио у финалу са Соколом Плазењ, са резултатом 2:1.

Сокол Злин (град творница Бате) добио је првенство Моравске у »хазени« чланова. Имао је сусрете са 24 друштвима и 24 пута је победио!

ŠTA DRUGI PIŠU

»NARODNA ODBRANA«, која izlazi u Beogradu, piše u posljednjem broju da je u »HRVATSKOJ SMOTRI« objavljen napis Ante Oršanića, pod naslovom »Istina o jednom junaštvu« (sa »junaštvom« pod navodnim znakovima!), u kome se govori o probouju solunskog fronta. U tom članku se, prema citatima, koje je navela »Narodna odbrana« kaže, da je »na solunskom frontu bilo najmanje Srbi-janaca«; da su »najteže uloge izvršili Marokanci«; da »Srbi-janci vršili sporedniji i lakši dio zadataka«; pa da je ipak »kroz dvadeset godina sav srbijanski svijet proživljavao uobraženje o veličini, snazi i jačini srpske vojske, te samovoljno uvjerenje o zadacima i posebnim pravima srbijanskog naroda... itd.«

Ne znamo ko je taj Ante Oršanić, ali po duhu, kojim je prozret, nije isključeno da je, kao »junački« branilac Habsburške monarhije, u tolikoj mjeri osjetio srbijansko junaštvo, da je jedva dočekao priliku da mu se — »osveti«...

Zagrebačka štampa piše mnogo o važnosti demografskog problema za Hrvate pa su o tome održana i predavanja u Zagrebu, od kojih se kao najznačajnije ističe predavanje kanonika Dr. JURETIĆA, konzultora biskupskih konferencija. Kao najvažnije u tom predavanju ističu se podaci koje je kanonik Juretić izneo.

»Ti podaci su upravo porazni, jer pokazuju, da je hrvatsko pučanstvo u posljednjih 50 godina na povjesnom području hrvatskoga naroda nazadovalo, dok se istodobno druge skupine, poimeću Srbi, brojičano jačaju... Ova pojava mora zabrinuti svakog hrvatskog čovjeka. Osim u Hrvatskom Zagorju, u primorskoj Dalmaciji i na našim otocima, gotovo svugdje drugdje, na našem povjesnom narodnom području, postoje veće ili manje skupine nehrvatskog elementa. Ta nas činjenica unutrašnje slabi, jer naš narodni organizam ne može doći do punog zamaha, uslijed ja-

čanja drugih narodnih skupina. I t. d.«

Da je za jedan narod porazno, ako se demografski ne razvija, to je van svake sumnje, pa bismo potpuno razumjeli kampanju za demografsko jačanje Hrvata i za uništavanje bijele kuge u krajevima gdje nas potiskuju elementi druge rase i jezika; a što su svi svjesni Hrvati kroz decenije smatrali najopasnijim za sebe! Kao što se, međutim vidi, stvar nije postavljena na tu, jedino ispravnu osnovicu, niti se tu uopšte radi o pravim demografskim problemima, koliko o tome da se na veliko zvono objesi »porazna činjenica«, no kojoj naročito Srbi među Hrvatima napreduju, a što bi trebalo da predstavlja »unutrašnje slabljenje«, »ugrožavanje« itd.

Daleko bi bolje bilo, kad bi se, umjesto toga, povelja zaista PRAVA NACIONALNA KAMPANJA ZA DEMOGRAFSKO JAČANJE HRVATA KAO I SRBA, u cilju da nas, i jedne i druge ne pretekne neko treći, na teritoriji, koja je i prirodno i istorijski, hrvatska i srpska, jer svuda na njoj žive pomješani, i jedni i drugi.

Ljubljansko »JUTRO« beleži polemiku »Hrvatske straže«, o tome da li je Boka hrvatska ili srpska, pa kaže:

»Za ozbiljne nacionalne ljude, kojima je Boka mila jednako kao i Bled, Bitolj ili Split, čitava ta prepirka je više nego li smešna. Boka Kotorska je u prvom redu jugoslovenska i ona je glavna baza naše državne odbrane na Jadranskom. Bez jugoslovenske Boke, koju bi branili Srbi, Hrvati i Slovenci, ostalo bi vrlo malo od hrvatske Dalmacije, a ne bi mnogo više ni od same Banovine Hrvatske. Gospoda oko »Hrvatske straže« to ne mogu da razume, jer gledaju sve kroz naočari zagriženog šovinističkog separatizma, koji je voda na mlin svih drugih, samo ne pravih hrvatskih interesa«.

Jedinstvo života i potreba

Savez hrvatskih privatnih namještenika je objavio saopštenje, u kome poziva merodavne faktore u Beogradu, da što pre protegnu na čitavu Jugoslaviju uredbu o dodatku na skupoću privatnih namještenika, jer bez toga ona ne može uspjeti ni u Banovini Hrvatskoj; a to privatni namještenici u Hrvatskoj neće trpiti. O tom predmetu objavljuje i »Hrvatski dnevnik« uvodni članak, u kome kaže,

Тодоровић Крсто, сви чланови друштва Сарајево Матица, а IV награду добио је бр. Мишевић Јозо члан чете Рајловац. — И чланице су постигле врло лијепе резултате: I награду добила је с. Коритник Штефица, а II с. Десанка Кастратовић, друштва Сарајево—Матица.

Успјех ових утакмица је резултат дугогодишњег искуства чланова ове чете, која у својим редовима има један кадар одличних стрелца. Оне су дале повода озбиљном размисљању многих јединица, да идуће године, на прољеће, и оне отпочну са оваквим начином припремања.

К. Тодоровић

да Hrvatska ne želi biti zemlja socijalne nepravde, »zato što je, sa ostalim krajevima Jugoslavije povezana JEDINSTVOM trgovačkog područja«, te da će Hrvati »naći načina, da cijelu državnu zajednicu prodahnu duhom socijalne pravde«.

Ne ulazeći u meritum ovog spora i naglašujući, da smo u svakom pitanju, pa tako i u pitanju privatnih namještenika, za što veću socijalnu pravdu, sa radošću konstatujemo, da Savez hrvatskih privatnih namještenika postavlja gotovo ultimatum Srbima, da učine nešto što su učinili i Hrvati; te da glavni organ HSS odlučno tvrdi, da će »cijelu državnu zajednicu« prožeti izvesnim duhom; — što je sasvim obratno od principa što su ga dosad propovedali, da se Beograda ništa ne tiče što se radi u Zagrebu, i obratno. Nije to, međutim, samo jedinstvo trgovačkog područja, koje ih goni na to, već jedinstvo čitavog života, koje ni velikim državama ne dozvoljava da ostanu izvan zahteva velikih blokova, a kamo li pojedinim banovinama, da se prave, kao da život ostale države za njih ne postoji.

DOGAĐAJI U SVETU

U utorak je stigao u Berlin predsjednik vlade, narodnih komesara, i sovjetski komesar za spoljne poslove, g. Molotov, da uzvratu posetu nemačkom ministru spoljnih poslova, g. Von Ribentropu. G. Molotov je bio neobično srdačno dočekan u Berlinu i već prvoga dana imao je duže i važne razgovore sa kancelarom Rajha, g. Hitlerom, i sa g. Ribentropom. Ova poseta je izazvala veliku pažnju u čitavoj svjetskoj javnosti, a nemačka i italijanska štampa je označuju, kao događaj prvoga reda, iz koga treba da iziđu zaključci od prvoklasne važnosti, ne samo za Nemačku i Sovjetsku Rusiju, već i za čitavu Evropu i ostali svet. U Rimu se kaže, da se radi o podjeli interesnih sfera između Nemačke, Italije, Sovjetske Rusije i Japana, ne samo u Evropi, nego i u Aziji i u Africi. Ističe se da će se raspravljati i o držanju Turske. Sovjetska štampa je o poseti donela saopštenje, u kome se kaže, da će g. Molotov uzvratiti posetu nemačkom ministru spoljnih poslova, g. Ribentropu, kojom prilikom će doći do svestrane izmene misli, u okviru prijateljskih odnosa između Nemačke i SSSR. U Prati g. Molotova nalazi se veliki broj stručnjaka, pa tako i šef odeljenja za Srednju Evropu. Poseta još nije dovršena i zvanična saopštenja još nisu objavljena.

Neprijateljstva između Italije i Grčke se nastavljaju, i pored vremenskih neprilika. Italijanski listovi pišu, da se Italija počela spremati na taj rat tek nedavno, dok su Grci bili već ranije spremni, pa je zbog toga, i zbog terenskih poteškoća u Grčkoj, nemoguće munjeviti rat kao u drugim krajevima. Vesti iz Grčke javljaju, da je položaj na frontu povoljan, a italijanske informacije govore o uspešnom bombardovanju grčkih varoši i odbijanju grčkih napada. Englezi javljaju, da su bombardovali Drač i Valonu.

Prema poslednjim vestima je engleski pretsednik vlade, g. Čerčil, objavio u Donjem domu, da je britanska avijacija bombardovala italijansku ratnu luku, Taranto, te da je tom prilikom vrlo teško oštetila jedan veliki ratni brod, jedan veliki linijski brod i tri krstarice. Italijanska štampa najodlučnije demantuje tu izjavu, tvrdeći da je ona plod engleske propagande i da je u Tarantu oštećen teže samo jedan ratni brod.

Konačni rezultat pretsedničkih izbora u Severoameričkoj Uniji izgleda ovako: Glasalo je ukupno 48,238,481 glasača, naprama 45,447,117 glasača, kod poslednjih izbora, g. 1935. Od toga je Ruzvelt dobio 26,371,762 glasa, a Vilki 21,866,719 glasova. Ruzvelt je, prema tome, izabran većinom od 4,475,043 glasa. Ruzvelt je pobedio u 38 saveznih država i u njima ima 449 izborničkih mandata, dok je Vilki pobedio u 10 država, i dobio 82 mandata.

Odmah posle izbora g. Ruzvelta, dao je američki ministar finansija, Morgentau izjavu, da će se morati povećati granica državnog duga na 20 milijardi, da bi se time pokrili rashodi naoružanja. Morgentau je izjavio, da Amerika tek počinje da se naoružava i da će verovatno posegnuti za inflacijom. Čikaški listovi javljaju veliku kampanju u prilog Engleske, a u cilju da Amerika uđe u rat. Glavni pokretač te kampanje je pretsednik Radia, Granving. Pretsednik Ruzvelt je imao razgovor sa šefom britanske misije za kupovine, pa će narediti odbor doneti odluku o 12 hiljada aviona, namenjenih Veli-

koj Britaniji. Govori se i o ulasku republikanaca u vladu, ali se te vesti demantuju. Kako beogradska »Politika« javlja, potvrđuje se vest, da će Amerika poslati Velikoj Britaniji izvestan broj aviona, koji se nazivaju »leteće tvrđave«, a koji mogu da stignu na 3.000 km. daljine i da se vrate natrag. Ti avioni imaju naročito jaku odbranu protiv artiljerije.

General De Gol, vođa tzv. slobodnih Francuza, koji saraduje sa Engleskom, zauzeo je sa svojim trupama glavni grad francuske kolonije Gabon, u Africi. Libervil, jednako kao i luku Port Žanti. Iz Rima javljaju agenciji »United Press«, da se tamo akcija generala De Gola smatra kao pokušaj, da se stvori afrički blok, uperen protiv sila osovine, koji bi vršio pritisak na italijanske posede u Africi. Iz Berlina se demantuje engleske vesti, da je i general Weygand nezadovoljan sa vladom g. Laval, te da odbija da izvrši njene naloge. Kao što je poznato, g. Weygand se nalazi u Tunisu.

Bugarska štampa komentariše opširno posetu g. Molotova Berlinu. »Zarja« tom prilikom piše, da će se u Berlinu stvoriti preduslov za garanciju mira pa kaže, da »u svakom slučaju politika neutralnosti i mira ostaje jedini spasonosni put za balkanske narode.« List »Mir« piše, da bi poseta u Berlinu mogla doneti rešenje, koje garantuje mir u balkanskom delu Evrope. »Bugari imaju najviše razloga, zaključuje list, da misle da ih rat neće zahvatiti.«

»Associate Press« javlja, da Japanci spremaju veliku mirovnu ofanzivu, uperenu protiv Kine. Japanska agencija »Domej« poziva kinesku vladu, da razmisli o daljnjem vođenju rata, zato što postoji opasnost da se Rusija približi osovinim državama, a kineska vlada ne sme preceniti pomoć koju bi mogla da joj pruži Amerika. Kineski listovi odbijaju te savete Japanaca i izjavljuju, da će nastaviti rat do pobeде. Agencija Rajter javlja, da se predviđa daljnje povlačenje Japanaca iz Kine, i da Kinezi napadaju Janču na morskoj obali. Japanci su se povukli iz doline reke Jangce, a Kinezi su zauzeli Martang. Američki listovi javljaju, da su Kinezi potopili jedan japanski krstaš, 7 novembra.

»Paris Soir« donosi članak o italijansko-grčkom sukobu i o strateškom značenju Grčke, ističući da je onaj, ko ima u ruci Grčku, gospodar istočnog dela Sredozemnog mora. Za svoju odbranu Grčka raspolaže mnogobrojnim zatonima, kanalima i ostrvima, koji predstavljaju najjače prirodne utvrde. Ostrvo Krf se nalazi na samim vratima Albanije i na ulazu u Jadransko more, a na jugu dominira Sredozemnim morem ostrvo Krit, za koje italijanski pomorski krugovi tvrde, da su se već ranije na njemu skrivale engleske lade. Sem toga Krit leži na sredini trokuta triju glavnih britanskih uporišta, Malte, Kipra i Aleksandrije, pa je zato razumljiv stav Italije, kad je tražila od Grčke, da joj ustupi izvesne baze i da ih ne daje na upotrebu Englezima.

Rumuniju je zadesila prošlih dana teška katastrofa. Došlo je do velikog zemljotresa koji je u velikoj meri oštetio Bukurešt i čitav niz ostalih rumunskih gradova, pri čemu je poginulo, prema dosadašnjim vestima, nekoliko stotina ljudi a vrlo mnogo ih je ranjeno. Oštećeni su i petro-

lejski izvori i instalacije, ali se javlja da će biti brzo popravljeni.

Prošle nedelje je umro u Londonu bivši pretsednik britanske vlad, Nevil Čemberlen, u 71 godini života. Ime Nevila Čemberlena vezano je za sve poslednje međunarodne događaje, a naročito za minhenski sporazum, koji je značio početak komadanja i ukinuća Čehoslovačke države. Čemberlen je bio vođ konzervativne stranke, ali je u toku rata ostupio sa pretsedništva vlade i sa vođstva te partije, pa ga je, na jednom i na drugom mestu, zamenio današnji pretsednik britanske vlade, Čerčil.

Ljubljansko »Jutro« donosi, u broju od 20 novembra, saopštenje agencije Rajter, da su poljska vlada i provizorna čehoslovačka vlada objavile izjavu, prema kojoj otklanjaju sve dosadašnje sporove i obećavaju, da će po završetku rata potražiti osnovu, da kao nezavisne države pronađu političke i ekonomske veze, kao bazu za novi poredak i stabilnost u srednjoj Evropi. Već od sada će, jedna i druga vlada, tečno saradivati u tom pravcu.

Стеван Роца: „За слободу и јединство“

Наш познати писац брат Стје-пан Роца, професор написао је и једну књижицу, под горњим насловом. Књига је посвећена ствараоцима Југославије. Брат Роца је у четири драматске слике обрадио сав „југословенски бол, понос и захвалност“.

Могу се приказивати сва четири чина, а може и одвојено други чин, који чини целину за себе. Радња се развија у приморском месту у данима слава годишњице југословенског ослобођења и уједињења. У команду учествују: старешина месног савеза, његова жена, њихова деца (нараштајци) „старе-шине“ соколских жупа Љубља-на, Загреб, Нови Сад, један рат-ни инвалид, песник, непријатељ-ски глас, глас из публике итд.

Књижица нарочито подесна за програме наших приредаба, а нарочито за прославу 1 децембра. Има 50 страна и може се добити код брата Стјепана Роце, у Београду. И. Седлачек

ТАКО ЈЕ!

Splitski »Narodni list«, piše u posljednjem broju:

„Samo dobar Jugosloven može biti dobar Srbin, dobar Hrvat ili dobar Slovenac. Srpstvo, hrvatstvo i slovenstvo daju unutarnji sadržaj jugoslovenstvu i jugosloven-skom nacionalizmu.“

Ali tako isto oni Srbi, Hrvati ili Slovenci, koji se odriču jugoslovenstva i jugoslovenske ideologije, ne mogu da budu ni dobri Srbi, ni dobri Hrvati, ni dobri Slovenci. Hrvatsvo — dotično srpstvo ili slovenstvo — van okvira jugoslovenstva i van granica Jugoslavije, je zločin na narodu, izdaja na domovini... Samo dobri Srbi, Hrvati ili Slovenci mogu biti dobri Jugosloveni, a samo dobri Jugosloveni mogu biti dobri Srbi, Hrvati ili Slovenci!“

Beogradska »Narodna odbrana«, glavni organ istoimene organizacije, piše:

„Jasno je da u ovim prilikama mogu samo dostojni dostojne voditi i zastupati. A to će reći da ne mogu sazivati na okup ni Srbe, ni Hrvate, ni Slovence oni koji skupljaju i gomilaju blago na kama- re, koji kupe kapitale; oni koji više laktovima nego glavama i duhom i umom osvajaju položaje.“

БРАТ ТАТАЛОВИЋ СЕ ПРИЈА- ВИО ДРУШТВУ КРАЈЕВО

Долазак брата Таталовића, бившег начелника соколске жу- пе Бјеловар, искрено нас је о- брадовао, јер са њим Соколско Друштво Крајево, поред брата Радована Јовановића из Скоп- ља-Ханријево, добија још јед- ног одличног соколског радни- ка.

И један и други већ су се примили извесних дужности, те с правом можемо очекивати, да ће ова два опробана соколска радника у многоме појачати делатност овога друштва, које ради у близини манастира Жиче, која је одувек била житница и расадник културе и напретка.

Брат Таталовић се примио вођства нараштаја и јуче сам присуствовао његовом првом часу. Њихова лица била су о- зарена, а речи брата Таталови- ћа тако топле, очинске, уре- зивале су се у срцима ових мла- дића.

— Као доказ величине сокол- ске породице — звучио је то- пао глас брата Таталовића — може Вам служити и мој случај. Са крајњег севера наше отаџби- не дошао сам у Шумадију, не као туђин, већ као брат међу браћом, и опет се нашао на свом старом послу, на продуже- њу соколског делања.

После упознавања настала су постројавања, скокови у вис, наступи на вратилу, разбоју... Одједном, настала је живост као у кошници! По завршетку часа притрча ми један нарашта- јак и рече:

— Брате, потпуно нас је о- својио и сада ће у нашем Дру- штву настати права песма рада.

Касно сам се растао са бра- том Таталовићем једним срдач- ним стискајем руку, уверен да су ови младићи за увек отргну- ти улице и њеног штетног ути- цаја.

Милија Ристић

Има их, који се лјуте, што им се обуставља „Соколски Glasnik“

Dolaze nam, ili nam pišu, i kažu:

„Zar meni, starom Sokolu i pretplatniku, pa obustaviti list? Bar za mene možete da računate, da ću vam pretplatu platiti i da vam novac ne gine!“

Ako, međutim, ima neko prava da se ljuti, to smo mi, — administracija i redakcija »Sokolskog Glasnika«.

Prvo zato, jer je nama svakako najneprijatnije, da ma kome obustavljamo list, a naročito starim pretplatnicima i uglednim sokolima.

Drugo zato, jer bi baš ti stari i dobri Sokoli trebali da prednjače pred svima ostalima u vršenju svojih dužnosti, pa tako i u plaćanju pretplate.

I konačno zato, što to i jest ono najnesхватljivije, — da ljudi koji imaju nameru da plate i koji mogu da plate, — ipak ne plaćaju! Već da puštaju, da nam se dugovi gomilaju na desetine i desetine hiljada...

I štamparija, u kojoj se naš list sprema, znade također da im »novac ne gine«, pa ipak traži da joj platimo svaki pojedini broj, jer i njihovi radnici traže da jedu svaki dan, i ne mogu da živu od same naše platonske »pripravnosti da platimo«.

Međutim, čime da ispunimo svoje obaveze prema njima, i prema tolikim ostalima, ako nam naši pretplatnici izjavljuju samo, da nam novac ne gine, a ipak propuštaju da nam ga pošalju! I što nam onda ostaje drugo, nego da ih opomenemo na taj način, što im obustavimo list?

Možda bi imali pravo da se ljute, kad bi to obustavljanje došlo bez ranijih opomena, ali ne prođu ni dva meseca, a da ne priložimo poštanski ček našem listu, a da i ne govorimo o ličnim opomenama, sa tačno naznačenim iznosom dugovanja, koje smo mnogima poslali i po nekoliko puta.

Posle svega toga, obustavljanje lista pretstavlja konačnu i najdrastičniju opomenu. Ako kod pretplatnika ima i malo ljubavi za list, razumeti će i neće se ljutiti. A ako i te najmanje ljubavi nema, čemu da mu šaljemo list badeva i da sebi gomilamo troškove?

Onaj, ko je savestan Soko i ko zna, da se ni kutija šibica ne uzima na dug, a kamo li glavni organ jedne velike nacionalne organizacije, taj će, i ne čekajući da mu list obustavimo, izvršiti svoju dužnost, pa neće trebati da se ljuti, ni on ni mi.

Čitanje »Sokolskog Glasnika« pretstavlja jednu od najefikasnijih veza sa velikom sokolskom organizacijom i jednu od najprečih sokolskih dužnosti. Redovito plaćanje pretplate također. A vršenje dužnosti pretstavlja prvu i najvišu odliku pravog Sokola.

ПОМОЋ ЗА БРАТА БЛАЖЕВИЋА

Пишу нам из Сплита: Брат Блаже-вић Vicko, радник на Градској пли-нари, са ženom i четворо dece, отпуштен је из службе, након што је на раду провео 33 godine. Со-колско друштво и жупа предузели су корак, да теško погођеном брату притекну у помоћ и да му наду неко запосленје.

ОДЛАЗАК БР. НИКОЛЕ ТИЋА

Пишу нам из Сенја: Polovicom прошлог мјесца оставио нас је још један вриједан соколски рад-ник, члан управног одбора, брат Nikola Tićac, lučki kapetan I kla-се. Premješten је »po potrebi službe«, из Senja u Krk. Uvjereni smo, da će брат Tićac, који је прешао све Oceane uzduž

i poprijeko, nekoliko puta, pretu- rati i ovu nevolju i da će u no- vom mjestu svojega službovanja ostati jednako dobar sokolski rad- nik.

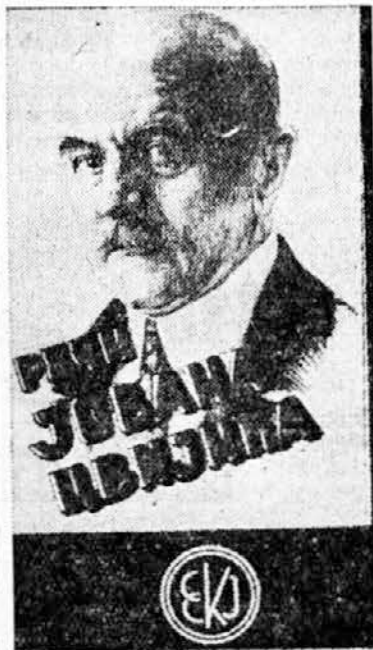
»Reči Jovana Cvijića« izdao je Savez Sokola K.J. za cenu od 1 dinara

Posle knjižice »Veliko zaveštanje«, u kojoj su prikupljene značajne reči, misli i odlomci iz različitih izjava i govora velikog Kralja Ujedinitelja, a koja je, uz popularnu cenu od jednog dinara, naišla na najbolji prijem u čitavoj sokolskoj i jugoslovenskoj javnosti, objavio je Savez Sokola K. J. novu knjižicu, uz istu popularnu cenu od jednog dinara, koja nosi naslov »Reči Jovana Cvijića«.

Ko ne zna u našem narodu za ime velikog učitelja, Jovana Cvijića, kome su se divili i naučnici velikih naroda i koji je, kao niko kod nas, dubokom naučničkom spremom i još dubljom intuicijom i verovanjem, ušao u suštinu našeg narodnog bitisanja, u srž svih naših nacionalnih značajki i odlika, i u smisao naše nacionalne prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Cvijićev genije je retkom vidovitošću udario put našem nacionalnom razvoju i izveo silan uticaj baš na one poletne predratne generacije, koje su, sa toliko odlučnosti i samopožrtvovanja, izvele veliko delo našeg nacionalnog oslobođenja i ujedinjenja.

Cvijićeve misli predstavljaju neizbrisivu mudrost i putokaz za sva vremena i za sve prilike, a naročito za današnje vreme, tako izloženo nastranostima, krizama i opasnostima. Nema snažnijeg potstrek za podizanje vere i morala i za vraćanje na jedino ispravne puteve, koji su određeni našom vekovnom tradicijom i našom težnjom ka napretku, nego li je čitanje odabranih reči i misli Jovana Cvijića. Zato je, baš

u današnjim vremenima, Savez Sokola odlučio da izda ovu knjižicu, da ju, uz minimalnu cenu od 1 dinara pokloni čitavom svom sokolskom članstvu i svim iskrenim rodoljubima, sa željom da im posluži kao plodonosno seme za najšire naše narodne slojeve.

Pored knjige »Veliko zaveštanje«, knjižica »Reči Jovana Cvijića« je najprikladniji dar, da se nade u rukama svakoga drugog Sokola i Jugoslovena, na veliki praznik našeg narodnog i državnog ujedinjenja, Prvi decembra! I zato molimo sve bratske župe i jedinice da se što pre obrate Savezu Sokola, za što veći broj primeraka i da ih raspačaju u što većem broju. Time će izvršiti veliko rodoljubivo i sokolsko delo.

Knjiga se šalje, samo uz unapred poslati novac.

Приредбе Соколског Друштва Сарајево — Матица

Соколско друштво Сарајево — Матица одржало је 6. о. м. свечану седницу пригодног 22-годишњице уласка српске војске у Сарајево. Седници су присуствовали, поред великог броја чланова и грађана, и већи број угледних личности међу којима су нарочито запажени: бан Дринске бановине, г. Станоје Михаљич, Командант армије генерал г. Душан Симић, помоћник команданта армије генерал г. Јовановић, Командант дивизије генерал г. Жигић са својим помоћником генералом г. Бићкићем, начелник штаба II армијске области генерал г. Маглић, председник Градске општине г. Мухамед Златар, начелници Краљевске банске управе и т. д.

Седница је отворена молитвом, затим је говорио старешина друштва Сарајево — Матице брат др. Богдан Видовић. Седница је завршена државном и соколском химном.

У суботу, 9. о. м. одржано је одлично посећено село.

Програм се састојао углавном од народних кола и песама,

што је присутну браћу и сестре необично задовољило. Друштво настоји да се и у будуће одржавају сваке суботе »Братске вечери« са народним колима и песмама. У програму је узела учешћа и вредна »Луткарска секција«, са једним шаљивим комадом у III чина.

Начелник брат Бошко Квачевић је поделно освојене награде на гађању чете Рељево браћи и сестрама. Прву награду добио је брат Никодије Богојевић, другу Реф. стр. отсек брат Живко Поповић и трећу брат Крсто Тодоровић, а код сестара прву сестра Штефица Коритник, другу сестра Деса Кастратовић, нараштајка. Присутни су срдечно поздравили награђене.

Ж. П.

IZ SOKOLSKOG STUDENTSKOG SREDIŠTA

Upozoravaju se članovi Središta, da će se redovni članski sastanak održati u subotu, 16. novembra, u 19 sati, u prostorijama Saveza Sokola K. J., Prestolonaslednikov trg 34. Umoljavaju se članovi da sastanku u punom broju prisustvuju. Napominjemo, da će se i u buduću u to vreme održavati članski sastanci svake subote i na istom mestu.

Sl. Nić

Резултати Савезних стрељачких утакмица у Београду, 19 октобра

(Наставак)

Малокалибарска пушка 50 метара

Одељења нараштаја	
Горуп Божо, Марибор	47
1. — Кроис Јакоб	43
Шпенда Хинко	37
Свега	127
Карничник Болеслав, Загреб	39
2. — Недељковић Драгош	38
Шорак Срђан	37
Свега	114
Ешек Фердо, Марибор	46
3. — Медвешек Емил	44
Лашић Франц	21
Свега	111
Попов Всеволод, Београд	42
4. — Махров Ђорђе	37
Скулич Ђељо	27
Свега	106
Герхордст Свјатислав, Београд	42
5. — Трушновић Јарослав	39
Шиљанек Алексеј	23
Свега	104
Мезен Јован, Панчево	44
6. — Бошковић Богдан	33
Вагнер Даниел	23
Свега	100
Кеблич Август, Цеље	43
7. — Крули Звонимир	37
Кленовшек Рунди	19
Свега	99
Ненда Бојан, Цеље	36
8. — Макус Лојзе	30
Ковач Борис	23
Свега	89
Матеј Делић, Ниш	39
8. — Драгољуб Раденковић	32
Боривоје Кидишевић	18
Свега	89
Далић Димитрије, Петровград	44
9. — Михајловић Владимир	23
Бабић Александар	21
Свега	88
Првуљ Милета, Петровград	35
10. — Јаношевић Славко	24
Дабич Милан	22
Свега	81
Јосип Алберт, Београд	34
10. — Гвозденић Душан	32
Анђелковић Сташа	15
Свега	81
Лучић Борислав, Сарајево	30
11. — Капор Видоје	24
Томић Милош	23
Свега	77
Берар Радивоје, Петровград	37
12. — Пантелић Младен	26
Зарин Александар	13
Свега	76
Копрившек Метод, Цеље	36
13. — Петернич Франц	21
Писанску Цирил	17
Свега	74
Стојнов Бошко, Београд	27
13. — Машек Тихомир	24
Манцион Милош	23
Свега	74
Лученков Олег, Крагујевац	42
14. — Лученков Сергије	25
Плиско Александар	2
Свега	69
Фрушић Бора, Београд	32
15. — Митровић Божидар	18
Терзибашић Стево	6
Свега	56
Селимовић Суљо, Тузла	31
16. — Таубер Јосип	9
Вишњић Недељко	3
Свега	43

Нараштај појединци

1. Горуп Божо, Марибор	47
2. Ешек Фердо, Марибор	46
3. Медвешек Емил, Марибор	44
3. Делић Димитрије, Петровград	44
3. Мезен Јован, Панчево	44
4. Кеблич Август, Цеље	43
4. Кроис Јакоб, Марибор	43
5. Попов Всеволод, Београд	42
5. Герхордст Свјатислав, Београд	42
5. Лученков Олег, Крагујевац	42
6. Карничник Болеслав, Загреб	39
6. Матеј Делић, Ниш	39
6. Трушновић Јарослав, Београд	39
7. Недељковић Драгош, Загреб	38

8. Шпенда Хинко, Марибор	37
8. Крули Звонимир, Цеље	37
8. Шорак Срђан, Загреб	37
8. Берар Радивоје, Петровград	37
8. Махров Ђорђе, Београд	37
9. Ненда Бојан, Цеље	36
9. Копрившек Метод, Цеље	36
9. Жагор Зоран, Цеље	36
10. Првуљ Милета, Петровград	35
11. Јосип Алберт, Београд	34
11. Петр Јарослав, Загреб	34
12. Бошковић Богдан, Панчево	33
13. Гвозденић Душан, Београд	32
13. Фрушић Бора, Београд	32
13. Драгољуб Раденковић, Ниш	32
14. Селимовић Суљо, Тузла	31
15. Макус Лојзе, Цеље	30
15. Лучић Борислав, Сарајево	30
16. Скулич Ђељо, Београд	27
16. Стојнов Бошко, Београд	27
17. Пантелић Младен, Петровград	26
18. Лученков Сергије, Крагујевац	25
19. Машек Тихомир, Београд	24
19. Капор Видоје, Сарајево	24
19. Јаношевић Славко, Петровград	24
20. Томић Милош, Сарајево	23
20. Михајловић Владимир, Петровград	23
20. Ковач Борис, Цеље	23
20. Вагнер Даниел, Панчево	23
20. Манцион Милош, Београд	23
20. Шиљанек Алексеј, Београд	23
21. Дабич Милан, Петровград	22
22. Бабић Александар, Петровград	21
22. Петернич Франц, Цеље	21
22. Лашић Франц, Марибор	21
23. Томан Тирил, Земун	20
24. Кленовшек Руди, Цеље	19
25. Митровић Божидар, Београд	18
25. Кидишевић Боривоје, Ниш	18
26. Писанску Цирил, Цеље	17
27. Анђелковић Сташа, Београд	15
28. Зарин Александар, Петровград	13
29. Таубер Јосип, Тузла	9
30. Терзибашић Стево, Београд	6
31. Вишњић Недељко, Тузла	3
32. Плиско Александар, Крагујевац	2
33. Озмец Мирко, Земун (Свршетак у идућем броју)	

MOLBA UPRAVE LISTA

Uprava »Sokolskog Glasnika« moli sve poverenike, jedinice i pretplatnike, koji imaju suvišnih primeraka 32, 37, 38 i 39 broja »Sokolskog Glasnika«, iz ove godine, da te brojeve pošalju upravi lista, Beograd, poštanski pretnac 342, jer su nužno potrebni za nove pretplatnike, pošto je naklada tih brojeva gotovo posve iscrpna.

Соколски песници

ОТАЉНИ

Отаџбини, браћо здраво,
здрво милом роду свом!
Здрво слози и слободи
здрво нек' је Краљ и Дом!

Сви под барјак скупимо се
напред, сложено сви у строј!
Тако моћни кренућемо —
Кад затреба — сви у бој!

Ви, соколи, са врх гора
са кршева изнад мора!
раширите крила своја
и сред мира и сред боја...

Кад одјекне труба гласна
победа ће бити часна
и свуд ће се орит клик:
Соко јесте победник!

За слободу ове земље
пролило се море крви,
на бранику отаџбине
положићу живот први!

Космај БРАН. А. МАРИЧИЋ

Društvo Jarkovac nastavlja rad

Sokolsko društvo Jarkovac, župa Petrovgrad, održalo je 3. o. m. vanrednu skupštinu na kojoj je, posle govora delegata župe, brata Petra Lozjanina, donesena odluka, da društvo ponovo nastavi rad. Za novog starešinu izabran je brat Jovan Pavlović, posednik, a u upravu braća: Ostojić Milivoj, Mihajlović Milan, Knežević Dušan, Jurišić Ljubomir, Perović Života, Mitrović Slavko, Carević Vojislav, Žebeljan Ljubo, Davinić Đoka, Snajder Milan, Papić Steja i sestre Petrov Dara, Ostojić Dafina i Knežević Bosiljka. Skupština je odala zasluženo priznanje dosadašnjem starešini, bratu Dorđu Boti, parohu.

КО ИМА КОРЕНА ОД БЕЛОГ СЛЕЗА?

Централна задруга за лекови-то, мирисно и храниво биље скреће пажњу да би преузела сваку количину: корена од белог слеца на кошке сеченог (Radik Alte konc.), уз аконтацију од дин. 24—27 за добар квалитет т. ј. за ситне кошке прописно сечене, беле или отворено жуте боје. Горња се цена (аконтација) сматра по кг. нето тежине франко предајна станица. Ове повишене аконтације плаћају се само за добар квалитет.

Централа треба и веће количине: корена од линцуре (Craventa — срчаника) Radiks Genciane; корена од зечјег трна (Radiks Ononidis); корена од маслачка (Radiks Taraksaci).

Упозоравамо на ово нарочито наше сеоске Соколске чете и чланове.

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР

М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских
часовника за руку
и џеп, златног на-
кита, кристала, сре-
бра, пехара и плакета

Браћи и сестрама попуст

Цене врло солидне. Стручан рад

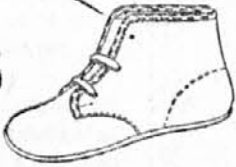
Тражите цене за израду

клинаца и значака

(3-45)

ZA JESENJE DANE

25

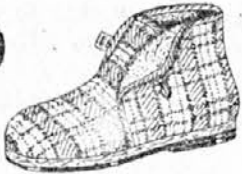

2560—56

Kao pero lagane cipelice za male bebe. Izrađene su od filca

Od broja 19 do 22 Din 25.—
Od broja 23 do 25.5 Din 29.—

39

7252—57

Visoke dječje kućne papuče od filca, sa međudonovima i kožnim donovima.

Dječje od broja 19 do 22 Din 39.—
Dječje od broja 23 do 25.5 Din 45.—
Ženske — — — — — Din 59.—
Muške — — — — — Din 79.—

99

3962—64724

Udobne visoke cipele za dječake, od čvrstog boksa sa jakim kožnim donovima i potpeticama.

Od broja 27 do 30 Din 99.—
Od broja 30.5 do 34 Din 129.—
Od broja 34.5 do 39 Din 149.—

99

6662—44722

Izdržljive cipelice za dječake od telećeg boksa, sa kožnim donovima i potpeticama

Od broja 27 do 30 Din 99.—
Od broja 30.5 do 34 Din 129.—
Od broja 34.5 do 39 Din 149.—

49

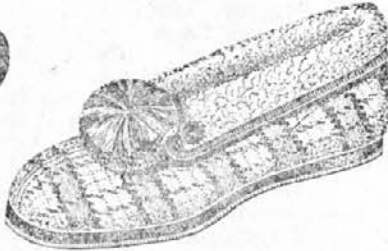

8222—48002

Izdržljive cipelice za dječake od jakog boksa, sa nepoderivim gumenim donovima.

Od broja 27 do 30 Din 49.—
Od broja 30.5 do 34 Din 59.—
Od broja 34.5 do 39 Din 69.—

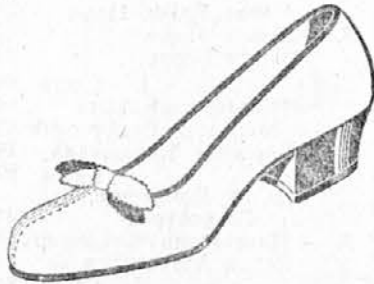
49

7225—44

Tople ženske kućne papuče od mekanog kariranog filca sa kožnim donovima i filcanim međudonovima.

59

3505—9552

Lagane ženske kućne papuče od filca, ukrašene mašnom sa lakim kožnim donovima. Izrađujemo ih u crvenoj i smeđoj boji.

69

2405—6540

Praktične ženske cipele od diptina, sa ukusnim ukrasom preko rista.

99

2405—66116

Lagane ženske cipele od boksa, ukusno ukrašene na ristu, sa kožnim donovima i poluvisokim potpeticama.

129

2106—66149

Novi model iz američke kolekcije. Otvorene cipele od semlja kombinovane sa lakom. Izrađujemo ih u crnoj i plavoj boji.

149

2605—66129

Moderne ženske cipele od telećeg boksa, sa ukrasom na ristu od krokodilske kože.

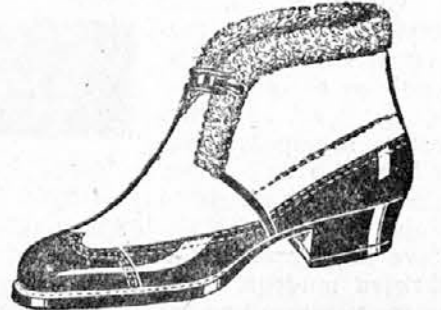
149

4055—66111

Udobne i tople ženske cipele od kože, kombinirane sa suknom i ukrašene krimerom. Imaju kožne donove i niske potpetice.

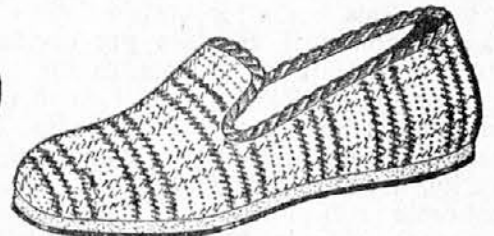
149

2625—64650

Udobne i trajne ženske cipele od finog boksa, ukrašene rupicama, sa čvrstim kožnim donovima i potpeticama.

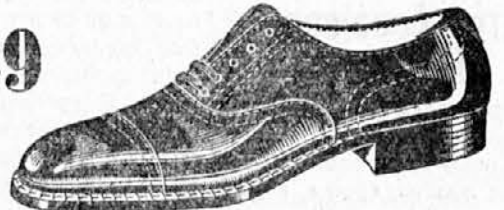
49

7117—42

Udobne kućne papuče od dubla. Gospodi pošlje napornog rada za odmor kod kuće veoma potrebne.

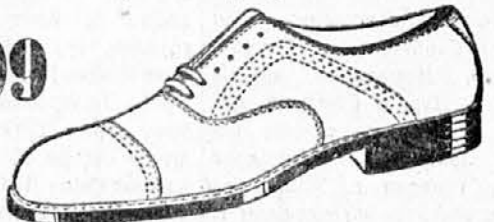
149

9937—64726

Muške cipele od presovanog goveđeg boksa, sa kožnim donovima i kožnim potpeticama. Izrađujemo ih u crnoj i smeđoj boji.

199

5939—64723

Elegantne muške cipele od finog ili smeđeg boksa, sa kožnim na ram šivenim donovima i kožnim potpeticama.

Rata